

Rostra **Economica**

nummer 269 | jaargang 54 | april 2008



Een periodiek van Studievereniging Sefa



**De burger, de Chinees,
diens kaarsenmaker en de brug**

Alles wat een econoom van de Amerikaanse
presidentsverkiezingen moet weten

**In de ban van Amerika
'Het is ook onze president'**

De voorverkiezingen hebben alle elementen
van een goede thriller

Hoeveel moet je als KPMG'er weten over buitenlandse feestdagen?

© 2006 KPMG Staffing & Facility Services B.V., een Nederlandse besloten vennootschap, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International, een Zwitserse coöperatie. Alle rechten voorbehouden.



Interesse brengt je verder bij KPMG.

De kalender van Chinese feestdagen hoeft je wat ons betreft niet aan de muur te hebben. Het zou wel goed zijn als je iets weet over de culturele achtergronden van het land. En van de stormachtige groei die de economie in Azië doormaakt. Wat dat met je werk als accountant of adviseur bij KPMG te maken heeft? Veel! Bij KPMG werk je met een gevarieerd pakket klanten. Daar kan zomaar een Aziatische autofabrikant tussen zitten. Of een rederij die daar grote belangen heeft. Om die goed te kunnen adviseren heb je interesse nodig in de wereld waarin die klanten opereren. En in de zaken waar ze dagelijks mee te maken hebben.

Bij KPMG zijn we ervan overtuigd dat die interesse je een betere adviseur maakt. Daarom zijn we op zoek naar mensen die breed durven kijken én denken. Die op een goede manier 'streetwise' zijn. Als je over die mentaliteit beschikt, kun je hier aan de slag als trainee (bij Audit) of junior adviseur (bij Advisory). Kijk voor meer informatie over deze functies en over onze manier van werken op www.kpmg.nl/carrieres.

Colofon

Hoofdreductie

Neeltje Roozen

Eindreductie

Michiel Majoor
Hanne van Voorden

Redactie

Petra Bax
Tosca Hilgers
Paul van Kempen
Steven Lenselink
Bart van Liebergen
Ruben van Tilburg
Arjen de Wit

Met medewerking van:

David Hollanders
Matthijs Hakkert
Prof. Dr. A.I.J.M. van der Hoorn
Juriaan Klomp
Dr. J.C.M. van Ophem
Ugur Özcan
Prof. Dr. J. de Wit

Columnisten

Prof. Dr. A. Boot

Cartoons

Arend van Dam

Vormgeving

Yvin Hei

Adreswijzigingen

Studentenadministratie
Binnengasthuisstraat 9
1012 ZA Amsterdam

Jaarabonnement

5 nummers voor 15 euro

Voor reacties, brieven en open sollicitaties

is de redactie te bereiken op:

Kamer E0.02
Roetersstraat 11
1018 WB Amsterdam
Telefoon: 020 5254024b
Email: rostra@sefa.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming van de redactie of de externe auteur overgenomen worden. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van ingezonden stukken en behoudt zich het recht voor deze in te korten.

Oplage

3700

Advertenties

KPMG
PricewaterhouseCoopers
Ernst & Young
NIBC
De Nederlandsche Bank
Shell
Ministerie van Financiën
Optiver
Mercer
RSM Nieve Lancee
Logica CMG

Tarieven op aanvraag verkrijgbaar:

Ter attentie van Acquisiteur
Sefa: Sofie Jansen
Telefoon: 020 5254024
Email: externezaken@sefa.nl

Zet- en drukwerk

Thieme Media Group, Almere

Het land van de onbegrensde mogelijkheden?

The American Dream, het Amerikaanse ideaal van vrijheid en gelijkheid van alle mensen. Amerika is het land van de onbegrensde mogelijkheden, niets is te gek. Geboren worden als zoon van de postbode en eindigen als miljonair. Je afkomst doet niet ter zake, iedereen is immers gelijk. Alles kan, mits je bereid bent er hard voor te werken. Aldus de gedachte van *the American Dream*.

The American Dream, het klinkt als het paradijs op aarde. Het enige land op aarde waar al je dromen lijken uit te komen. 'Lijken', want is het geschetste beeld van Amerika niet een utopie? In een land met onbegrensde mogelijkheden zou armoede nauwelijks aan de orde moeten zijn. Niets is echter minder waar. De Verenigde Staten hebben wel degelijk te kampen met armoede. En deze armoede is vooral te vinden onder het 'zwarte' deel van de bevolking. Blanken zijn 'rijk en machtig', zwarten zijn 'arm en kansloos'. Waar is de gelijkheid van alle mensen? Zijn de 'armen' in de Verenigde Staten gewoonweg lui of heeft iedereen toch niet dezelfde kansen?

Naar aanleiding van het door de Amerikaanse overheid jaarlijks gepresenteerde rapport over armoede en huishoudinkomens in 2007 toonde Robert J. Samuelson in *The Washington Post* aan dat de armoedesituatie in de Verenigde Staten niet zo erg is als het lijkt. Er wordt wel degelijk progressie geboekt op het gebied van armoede, alleen wordt dit effect overschaduwd door de immigratie van Latijns-Amerikanen. Het toenemende aantal Latijns-Amerikaanse immigranten leidt tot 'import' van armoede. Geen wonder dat veel Amerikanen de grens met Mexico hermetisch willen afsluiten om op die manier de armoede-immigratie terug te brengen.

Zo niet de Republikeinse presidentskandidaat John McCain. Hij ziet de immigratie van Latijns-Amerikanen als een bron van goedkope arbeidskrachten. In zijn verkiezingscampagne heeft hij daarom een naturalisatieprogramma opgesteld voor alle Amerikaanse immigranten. De vraag is of hij zich hiermee geliefd maakt, zodat hij meer zieltjes kan winnen dan zijn Democratische tegenstander en op 4 november de opvolger van president George W. Bush zal worden. In deze *Rostra Economica* kunt u lezen wat de belangrijkste campagne-thema's zijn van de Republikeinse en Democratische presidentskandidaten.

November is echter nog ver weg. Op dit moment is er een verhitte nek-aan-nekrace gaande tussen de twee Democratische presidentskandidaten Clinton en Obama. Misschien heeft Obama bij het uitkomen van deze *Rostra Economica* de genadeklap aan Clinton uitgedeeld en is de strijd tussen de twee Democratische kandidaten definitief gestreden, maar het kan ook zijn dat het spel tussen Obama en Clinton nog steeds aan de gang is en zij elkaar met mooie woorden, campagnespotjes of de 'tranen van Maxima' van de overwinning proberen te behouden. Één ding is zeker: niets van dit spektakel zal ongemerkt aan ons voorbij gaan, want Nederland is 'in de ban van Amerika'. Verderop in deze *Rostra Economica* kunt u lezen waarom wij Nederlanders zo geïnteresseerd zijn in het wel en wee van de Verenigde Staten.

Zoals u ziet gaat de *Rostra Economica* ook mee met de Amerika-media-hype en zodoende heeft u dit keer een *Rostra Economica* met een Amerikaans tintje in uw handen. Of *The American Dream* wel of niet bestaat, laat ik aan een ieder over zelf te beslissen. Maar ook zonder *The American Dream* is Amerika een prachtig land waar alles net even groter is en alles net iets meer overdreven wordt dan in de rest van de wereld. Ook nu bij de primaries: al bent u totaal niet geïnteresseerd in de Amerikaanse politiek, dan is er altijd nog het fantastische voorverkiezingscircus dat u kan vermaken!

Neeltje Roozen

Hoofdreducteur *Rostra Economica*



De burger, de Chinees, diens kaarsenmaker en de brug

6

Alles wat een econoom van de Amerikaanse presidentsverkiezingen moet weten. In de Verenigde Staten zijn de voorverkiezingen in volle gang. De Nederlandse media besteden genoeg aandacht aan wie welke staat voor zich weet te winnen, maar de precieze inhoud van de verschillende standpunten blijft onderbelicht. Daarom heeft Rostra Economica voor u de belangrijkste economische thema's van de Democratische en Republikeinse presidentskandidaten uitgelicht.

In de ban van Amerika

10

'Het is ook onze president'

De waarde van de dollar blijft maar dalen en heeft zelfs het laagste punt ooit bereikt. De machtspositie van de Verenigde Staten lijkt te slinken. Toch is in Nederland de aandacht voor de voorverkiezingen van de VS enorm. Is het 't circus dat gepaard gaat met de Amerikaanse voorverkiezingen dat onze aandacht trekt of zijn er andere factoren die ervoor zorgen dat de primaries een dominante rol spelen in de Nederlandse media?

Het geheim van Skull and Bones

28

Een studentenvereniging op weg naar wereldheerschappij?

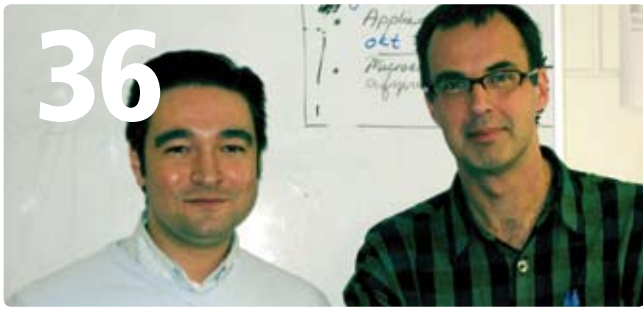
De meest invloedrijke vereniging in de VS is the order of Skull and Bones, een genootschap gelieerd aan de Yale-universiteit. Skull and Bones is niet zomaar een studentenvereniging; ieder jaar worden slechts 15 nieuwelingen toegelaten en als Bonesman ben je verzekerd van een machtige carrière.

Economie valt in vier woorden samen te vatten, voor al het andere is er literatuur

32

Bij Arnon Grunberg gaat literatuur verder waar economie ophoudt

'Economie valt in vier woorden samen te vatten: geluk is te koop. En iets dat te koop is, daar ga je niet op zitten wachten aan de kant van de weg. Daar ga je op af. Met je portemonnee. En als je geen portemonnee hebt met je creditcard. En als je ook geen creditcard hebt met de portemonnee van iemand anders', aldus Arnon Grunberg in zijn boek 'Figuranten'. In deze Rostra Economica wordt de economie in de literatuur van Grunberg besproken.



De problemen in het academisch onderwijs: memo aan de decaan **36**

Naar aanleiding van het artikel 'Ons onderwijs heeft meer high potentials nodig', geschreven door Ugur Özcan en Melle Bijlsma en gepubliceerd in de Rostra Economica van juli 2007 volgde er commentaar van de directeur van het onderwijsinstituut van de FEB, Hans van Ophem, en voormalig directeur van het onderwijsinstituut van de FEB en lid van de Ondernemingsraad Arthur Schram. De oplossing van het geschetste probleem is inmiddels gevonden!

'Bijstand' in de Verenigde Staten **46**

Terwijl Nederland een goed sociale zekerheidsstelsel heeft, laat het sociale zekerheidsstelsel van de Verenigde Staten veel te wensen over. In dit artikel worden de bijstandsuitkeringen in de VS onder de loep genomen, welke volgens de auteur niet effectief zijn.



En verder:

| | |
|---|-----------|
| Niet verplicht, wél aanbevolen | 14 |
| Een bestuursjaar bij Sefa | 16 |
| Docent op onderzoek | 20 |
| Wie het eerst komt, wie het eerst maalt? | 22 |
| Sefafront | 26 |
| Geschiedenis van de economie | 30 |
| 25 Jaar geleden in de Rostra | 31 |
| FSR | 35 |
| Cartoons Arend van Dam | 40 |
| Student in buitenland New York | 42 |
| FEB Flits | 44 |
| Studieverenigingen | 48 |
| Column Arnoud W. A. Boot | 50 |



De burger, de Chinees, diens kaarsenmaker en de brug

Alles wat een econoom van de Amerikaanse presidentsverkiezingen moet weten

Tekst: Bart van Liebergen

China, superkapitalisme en big government. Dat zijn de economische gebieden waar de veldslagen tussen de Amerikaanse presidentskandidaten zich concentreren. Nu de Amerikaanse economie lijdt onder de turbulentie in de financiële sector en bedrijven over-eind worden gehouden door – oh gruwel – Chinese staatsfondsen, zijn de Amerikanen onzekerder dan ooit over hun toekomst. Ondertussen zetten de presidentskandidaten het ene oude heilige huisje na het andere overboord: in het thuisland van het liberalisme regeert de angst voor vrijhandel en de Chinezen.

Zou Hillary Clinton ooit het werk van de Franse schrijver en econoom Bastiat gelezen hebben? Waarschijnlijk niet. Maar mocht ze zijn *Petitie van de kaarsenmakers* kennen, dan heeft ze de ironische lading er niet van begrepen. Haar reddingspoging, juni 2006, van de kaarsenmakerindustrie in Syracuse leverde haar de hoon op van de Amerikaanse denktank Cato, die fijntjes op de pijnlijke overeenkomst met Bastiats stuk wees. In de satire *Petitie van de kaarsenmakers* vragen Franse ondernemers het parlement om de zon in de ban te doen wegens oneerlijke concurrentie. De binnenlandse markt wordt immers overspoeld met licht van een ongelooflijk lage prijs – daar kunnen de brave werklui toch nooit tegenop concurreren?

Anderhalve eeuw later is de zon vervangen door de Chinezen en de Franse kaar-

senmakers door Amerikanen met aan het hoofd senator Clinton. Na een klacht uit Syracuse riep Clinton in hysterische termen op tot invoering van een importheffing van meer dan honderd procent voor Chinese kaarsen. Een heffing die er nog kwam ook. 'This is a real victory for the Syracuse candle-making industry. Our manufacturers deserve a level playing field and we owe it to them to make sure that others do not unfairly circumvent our fair trade practices. Syracuse has a proud history of candle production but attempts by importers to undercut our producers have put that tradition at risk', aldus Clinton. Syracuse was gered – althans, zo leren economen, voor even.

Oneerlijk

Amerikanen zijn een bang volkje. In verhouding tot hun Europese broers zijn ze

banger voor onder andere immigranten, globalisering, terrorisme, Rusland, de consequenties van het Arabisch-Israëliëse conflict, de spanningen tussen Pakistan en India, islamitisch fundamentalisme en de opkomst van de Chinezen¹. Vooral die laatsten moeten het ontgelden, niet alleen in een minihandelsoorlog tussen kaarsenmakers, maar ook in verkiezingstijd. China's transformatie van teruggetrokken, zelfvoorzienende communist tot moderne wereldmacht wordt in de VS vooral gezien als 'oneerlijk'. Oneerlijke Chinese handel, oneerlijk Chinees beleid, oneerlijke Chinese arbeid, oneerlijke Chinese kopieerpraktijken etcetera bedreigen de hardwerkende Amerikaanse burger. Bakken kennis en werkgelegenheid verhuizen naar China om er containers vol met vergiftigde matrassen voor terug te krijgen – dat lijkt het dominante beeld in de VS.

Door de daling van de dollar, de stijgende werkloosheid, de onzekerheid op de huizenmarkt en het toenemende verlies van productiviteit van hun bedrijven lijken Amerikanen bevattelijker voor economisch populisme dan ooit. De invloed van de Amerikaanse fobieën is goed terug te vinden in de verkiezingscampagne. Vooral

de Democratische kandidaten gaan ver. Zo wist na Clinton ook Obama zich onlangs van de spot van vele economen verzekerd na zijn emotionele voorstel voor de instelling van een 'Patriot Employers Act,' die bedrijven moet belonen die niet uitbreiden in het buitenland – dat gaat immers ten koste van Amerikaanse arbeiders. De Act is ondertussen een onderdeel van zijn verkiezingsprogramma geworden.

Niet alleen de Chinezen moeten het ontgelden in de Democratische race; alles wat naar vrijhandel riekt, wordt aangepakt. Obama en Clinton keurden beiden een recent verdrag met Zuid-Korea af. Ook NAFTA, Amerika's vrijhandelsverdrag met buurlanden Canada en Mexico, kan niet op hun goedkeuring rekenen. In een speech in Ohio sprak Obama over 'volledige steden die zijn vernietigd door handelsverdragen die de VS geen eerlijk deel gunnen.' Fijn voor hem is daarbij dat NAFTA werd ondertekend door Bill Clinton. En dus kan hij nu diens vrouw daarop aanpakken. Maar Hillary, in de jaren '90 nog fervent vrijhandelaarster en voorstander van NAFTA, bezweert dat ze 'altijd al kritisch was' maar niets zei uit loyaliteit jegens haar man. Probleem is dat niemand haar gelooft. Nu wil Clinton NAFTA opnieuw onderhandelen om druk te kunnen zetten op Canada en Mexico en eist ze een 'time-out' van handelsverdragen. Wat dat precies inhoudt, vertelt ze er niet bij.

De directe effecten van NAFTA op de economieën van de drie lidstaten zijn betwist, want moeilijk te meten. Zeker is dat de handel tussen de VS en zijn burens sinds het akkoord in 1994 werd bereikt sterk is toegenomen en dat de altijd zo turbulente Mexicaanse economie sindsdien eindelijk is gestabiliseerd. Amerikanen keken dan ook altijd redelijk positief tegen het verdrag aan, tot op dit moment nog slechts 16 procent van de Democratische kiezers vóór het verdrag is. Maar dat de VS direct belang bij NAFTA hebben, daar bleek Obama zelf wel degelijk van overtuigd, toen een e-mail van zijn campagne team aan de Canadese ambassade uitlekte waarin men verzekerde dat de soep zeker niet zo heet gegeten zou worden als ze werd opgediend.

It's the taxes, stupid!

Ondertussen houdt de Republikeinse kandidaat John McCain zich opmerkelijk af-

zijdig van het verhitte vrijhandelsdebat. Sterker nog, in zijn programma laat de conservatief zich kennen als zeer liberaal. 'Today, despite all the defeatist rhetoric, America is the world's biggest exporter, importer, producer, saver, investor, manufacturer and innovator. (...) Our government should welcome competition as our people do, and not pretend that we can wall off our economy.'

McCain heeft zo zijn eigen stokpaardjes. Hoewel hij toegeeft niet zeer veel kaas te hebben gegeten van economie ('I still need to be educated.' 'I've got Greenspan's book,' gaf hij toe in de Wall Street Journal) is zijn economische programma wel degelijk geïnspireerd. Met *Reaganomics* als uitgangspunt concentreert McCain zich voornamelijk op zijn kruistocht tegen big government en Bush' big spending. Ook het Amerikaanse superkapitalisme, met zijn lage belastingen voor de rijken, enorme bedrijfswinsten en hoge bonussen, heeft zijn aandacht.



Daarbij kan McCain bogen op de ervaring van acht jaar trouwe oppositie tegen Bush. Al bij de presidentsverkiezingen van 2000 konden de twee niet door een deur. Bush, zo benadrukt McCain, heeft de staatschuld met meer dan 50% laten oplopen van 5,7 triljoen dollar naar 8,8 triljoen dollar (een getal met 12 nullen). Daar moet een eind aan komen. McCain heeft daartoe de beruchte 'Bridge to Nowhere' tot symbool van nutteloze overheidsbestedingen gebombardeerd. Deze brug, begroot op 398 miljoen dollar, moest een schaars bevolkt eiland in Alaska gaan verbinden met de buitenwereld. Na felle oppositie van onder anderen McCain verdween het plan

september vorig jaar eindelijk van tafel. Met de terugkeer van John McCain als presidentskandidaat is ook de *supply-side economics* terug van weggeweest. McCains belangrijkste adviseur, Jack Kemp, gaf in de jaren '80 het economische beleid van Ronald Reagan vorm. Hij stelde een kuur van forse belastingverlagingen voor: door de economische boom die vanzelf zou volgen, zouden belastingopbrengsten stijgen in plaats van dalen, stelde Kemp. Hij was daarbij beïnvloed door de Laffercurve, die Arthur Laffer een paar jaar daarvoor had bedacht. Het idee was dat door de significante verkleining van het deadweight loss de economische winst van belastingverlagingen groter kan zijn dan de verlaging in belastingen. Dat dat niet gebeurde, en Reagan het land achterliet met een historische staatsschuld, is blijkbaar geen beletsel voor McCain om nu precies hetzelfde voor te stellen².

The man to lead America, die het land rondreist in zijn *Straight talk express*, heeft daar-

naast enkele opvallend progressieve punten in zijn programma. Hij was tegen Bush' belastingverlagingen ('Way too tilted to the rich') en wil het broeikas-effect aanpakken. Hij gelooft niet alleen in de vrije handel van goederen en diensten, ook in zijn immigratiestandpunt zal menig Amerikaan zich verslikken. Waar andere kandidaten het liefst een tien meter hoge muur bij de grens willen bouwen en sommige Texaanse republikeinen daar eigenhandig de wacht houden, erkent McCain het belang van immigranten (lees: goedkope arbeidskrachten) voor de Amerikaanse economie. 'What do they really want to do with the 11 million illegal immigrants' ☹

that are here? Send them all back home?' riep hij vertwijfeld uit in de Wall Street Journal. Daarom is hij voor naturalisatie van illegale immigranten op een manier die Nederlanders bekend moet voorkomen: een naturalisatieprogramma moet elke immigrant de Amerikaanse cultuur, geschiedenis, waarden en taal machtig maken. Waar hebben we dat eerder gehoord?

Maar hoewel het Republikeinse geluid nu acht jaar lang gedomineerd is door de neo-conservatieven en McCain's progressieve ideeën dus verfrissend aandoen, schuilt juist in dezelfde ideeën zijn populisme. Waar Obama en Clinton zich op handelsgebied stevast simplistisch uitlaten, wint

belastingen voor kleine ondernemers en een plan om het moeilijker te maken om belastingen te verhogen. In de ijver hun kandidaat af te schilderen als dé belastingvechter van deze verkiezingen aarzelen McCain's campagnemedewerkers niet ook wat exotischer vormen van belastingheffing aan te halen: 'John McCain understands that the same people that would tax e-mail will tax every text message – and even 911 calls'. En om diezelfde superkapitalisten waar McCain zijn pijlen op heeft gericht enigszins op hun gemak te stellen voegt hij terloops nog een verlaging van de corporate tax van 35 naar 25 procent toe. Je campagne moet ten slotte door iemand worden gefinancierd.

heidszorg voor iedereen betaalbaar te maken, waar ze jaren met een groot team aan had gewerkt, met veel geraas in duigen.

Of de kiezers een boodschap hebben aan de kritische wetenschappelijke analyses van de verkiezingsprogramma's – het lijkt erop van niet. Ondanks het feit dat de economie meer dan voorgaande jaren centraal staat in de campagne, is er weinig bewijs dat het Amerikaanse electoraat zich echt laat leiden door kritische economische beschouwingen. In de echte verkiezingen, die beginnen in november, doet het economische debat er waarschijnlijk nog minder toe dan in de primaries. De ervaring leert dat het gevecht tussen de Republikeinen en de Democraten nog meer dan de voorverkiezingen wordt bepaald door moddergooien. John Edwards weet dat als geen ander. Hoewel hij het meest doortimmerde verkiezingsprogramma had, werd zijn imago als de 'socialist die zich laat knippen voor 400 dollar' hem al vroeg fataal. Beleid is saaiër dan imago, zo blijkt maar weer. ☹



de Republikeinse genomineerde ziertjes door zichzelf te profileren als een soort Robin Hood die de middenklasse beschermt tegen zich verrijkende superkapitalisten. Zijn anti-Bush record komt hem daarbij goed van pas. Hij portretteert de Amerikaanse grote ondernemingen en de klasse van steenrijke managers vooral als 'robber barons' (Wall Street Journal), wat meer dan eens leidt tot populistische retoriek en oplossingen die vooral in de belastinghoek moeten worden gezocht. Want de kern van McCain's plan om de middenklasse te versterken is, jawel, een uitgebreid systeem van belastingverlagingen – van inkomensbelastingen tot

Moddergooien

Is het dan allemaal economisch populisme wat de klok slaat? Zeker niet. Obama en Clinton beschikken beiden over gerenommeerde economen als adviseur. Obama wordt geadviseerd door de jonge Austan Goolsbee, die voor hem een weldoordacht plan heeft gesmeed om de hypotheekcrisis aan te pakken. Zijn voorstel bestaat uit het storten van tien miljard dollar in een fonds dat huiseigenaars in nood moet redden en is alom bejubeld. Hillary Clinton's plan om de rente op high interest-hypotheek voor vijf jaar te bevriezen werd afgefakkeld door *The Economist*: '(...) it would hike rates for everyone else, accelerate the collapse of housing prices and deter banks from lending to the impecunious.' Pijnlijk voor Clinton is dat ook haar stokpaardje, hervorming van de gezondheidszorg, algemeen door economen als inferieur aan het plan van Obama wordt gezien. De situatie doet denken aan Clinton's afgang begin jaren negentig. Terwijl haar man president was, viel Hillary's ambitieuze plan om gezond-

Voetnoten

- 1: Opvallend genoeg zijn Europeanen alleen banger voor de consequenties van het broeikaseffect. Ook zijn Europeanen banger voor economische concurrentie van de Verenigde Staten dan omgekeerd.
- 2: Laffer gelooft overigens nog steeds in de juistheid van zijn curve.

Bronnen

- www.johnmccain.com
- www.barackobama.com
- www.hillaryclinton.com
- www.wikipedia.org
- The Economist*: The people versus the powerful, 07-02-2008
- The Economist*: Dr Obama's patent economic medicine, 28-02-2008
- The Economist*: The geography of recession, 07-02-2008
- The International Herald Tribune*: Election won't solve U.S. economic problems, 17-02-2008
- The Wall Street Journal*: 'Reform. Reform. Reform.' 26-11-2005
- The New York Times*: A political comeback: Supply-side economics, 26-03-2008
- Paul Krugman: Responding to recession.
- N.G. Mankiw: Principles of economics

Bart van Liebergen is 22 jaar. Hij doet een master Politicologie en een schakelprogramma Algemene Economie.





What's your preferred route to a career at Shell? An assessment day, a business challenge, an internship? All options are on the menu and the choice is entirely yours. Visit our careers website to find out more.

Shell is an Equal Opportunity Employer

www.shell.com/careers

MENU OF OPTIONS

Shell Recruitment Day

One day of assessment and tests, with a break for lunch.

or

The Gourami Business Challenge

Savour the excitement of a five-day business scenario.

or

Internships

A full-flavour working experience with real challenges and responsibilities.

All three routes offer both a taste of working with Shell and a path to a future career.

www.shell.com/careers

Taste it

Life at the leading edge of international energy

Achieving more together



In de ban van Amerika

'Het is ook onze president'

Clinton, McCain en Obama domineren de Nederlandse media. Voorverkiezingen in een land waarvan de munt minder waard is dan de onze en waarvan de economie kleiner is dan die van de eurozone. Waar komt al die aandacht toch vandaan?

Tekst: Arjen de Wit

Precies veertig jaar geleden waren er ook verkiezingen in de Verenigde Staten. Het was voor een groepje Nederlanders, waaronder Marcel van Dam, reden om een actie op te zetten om invloed te vragen bij de Amerikaanse verkiezingen: het Witte Huis-aan-huis-plan. De verkiezing van de Amerikaanse president is immers van belang voor de hele bewoonde wereld. 'Omdat de Amerikaanse president zich met ons bemoeit, bemoeien wij ons met hem', staat in het bijbehorende boekje.

Bij het boekje van het Witte Huis-aan-huis-plan zit een opiniekaart, waar je je mening kan aankruisen over de belangrijke kwesties van dat moment. Zo is er de keuze tussen 'it is the task of the United States to fight communism everywhere in the world' en 'all people must be completely free to choose the political and social form which they want themselves'. Ook zijn er stellingen over de NAVO, Vietnam en Cuba. De kaart kan per luchtpost verzonden worden naar de *New York Times*. 'Frankeren met 25 cent'.

In 1968 was er genoeg reden om meer invloed te vragen in het Witte Huis, met de Koude Oorlog in volle gang. De VS waren verwickeld in de Vietnam-oorlog, blokkeerden Cuba en hadden via de NAVO in heel West-Europa geheime 'stay-behind'-netwerken om voorbereid te zijn op het rode gevaar. Ook economisch was de invloed van de Verenigde Staten enorm. Bretton Woods regeerde over de (westerse) wereld en de dollar was, leunend op Amerika's goudvoorraad, 's werelds reserve-munt.

De periode van Amerikaanse hegemonie na de Tweede Wereldoorlog wordt wel *Pax Americana* genoemd, naar de *Pax Romana* in de oudheid en de *Pax Britannica* van voor de Eerste Wereldoorlog. Amerika zorgde voor vrede en vooruitgang in de westerse wereld, door zijn grote economische, politieke en militaire macht.

Voorpagina's

Inmiddels lijkt de machtspositie van de VS tanende: Europese en Aziatische economieën zijn sterker geworden en de dollar is historisch weinig waard. Tekenend voor de verandering in veertig jaar is wellicht de metamorfose die Vietnam heeft doorgemaakt, van speelbal van de grootmachten in '68 tot serieuze speler in de wereldeconomie vandaag de dag – de Vietnamese economie groeide in 2007 met 8,4%. Toch is de belangstelling in Nederland voor de Amerikaanse politiek ook anno 2008 enorm. Talloze weblogs houden iedere beweging van de presidentskandidaten in de gaten, Amerikadeskundigen verkondigen overal op tv hun mening en studententijdschriften (behalve *Rostra Economica* recentelijk ook sociologiebroertje *SoMo*) wijden hele themanummers aan het land.

Ook de kranten maken veel ruimte vrij voor de voorverkiezingen. De tabel hiernaast laat zien dat de voorverkiezingen een prominente rol spelen op de voorpagina's van de grote kranten: meer dan drie van de tweehonderd voorpaginaberichten gaan over de primaries, terwijl de meeste grote dagbladen de uitslagen niet mee kunnen nemen omdat ze 's ochtends uitkomen. Er wordt meer over de Amerikaanse voorverkiezingen bericht dan over nationaal nieuws als de ophef voorafgaand aan de film van Geert Wilders en het slepende conflict rond de politie-cao's. Over de kredietcrisis en daarmee gepaard gaand nieuws als renteverlagingen en afschrijvingen bij banken verschijnt maar iets meer dan over de Amerikaanse politiek. In Rusland, ook een best machtig land, waren echte verkiezingen ('toch best spannend', kopte *de Volkskrant* op 28 februari). In de aanloop verscheen het vier keer op de voorpagina's. In de VS moeten de echte verkiezingen nog beginnen. Vanwaar die massale berichtgeving?

Schone lei

"De aandacht voor de Amerikaanse verkiezingen is groot", zegt Ulko Jonker, hoofdredacteur van *Het Financieele Dagblad*. "En terecht. Ondanks dat de VS aan moreel en economisch leiderschap hebben ingeboet is Amerika nog steeds de meest dominante wereldmacht. Amerika blijft de leider van de vrije wereld." Bovendien is het Amerikaanse bedrijfsle-



ven toonaangevend. "De grootste bedrijven komen uit de VS", zegt Jonker. "Voorheen waren dat Ford en General Motors, nu zijn het Google en Microsoft. Amerikaanse bedrijven zijn ontzettend belangrijk voor onze economie." En daarmee is er enorme belangstelling voor het land. "Wij, en onze lezers, zijn geïnteresseerd in de kandidaten. Er zijn ongetwijfeld ook verkiezingen in Oekraïne die spannend zijn. Maar van wat er in Amerika gebeurt zijn we, linksom

of rechtsom, toch afhankelijk. Het is ook onze president."

De wereld blijft in de ban van de VS. Politiek mag de Amerikaanse president misschien niet meer de wereldleider te zijn die hij in de twintigste eeuw was, maar het blijft ontzettend belangrijk hoe Amerika zich opstelt in het internationale veld. Wat doet een nieuwe president met Irak, Afghanistan, Iran en Kyoto?

Aan de andere kant: de geopolitieke belangen van de VS veranderen niet met de komst van een nieuw poppetje aan het roer – er blijft behoefte aan Israël als stabiele vriend in het Midden-Oosten en aan een stabiele olietoevoer.

Ulko Jonker: "de belangen zullen niet veranderen, maar de vraag is hoe ze er mee om gaan. Bush was nogal van de harde hand en ik denk dat alle kandidaten van dit moment daarmee zullen breken. Bush kan niet meer terugkomen van zijn beleid, maar een nieuwe president zal beginnen met een schone lei. Dat is heel interessant."

Kwetsbaar

En toch blijft het wringen. Analisten van de Amerikaanse zakenbank Goldman Sachs becijferden dat de economie van ➔

Voorpaginaverkiezingen

| Thema | Alle berichten | Artikelen (excl. verwijzingen) |
|-----------------------------|----------------|--------------------------------|
| Joran v.d. G. | 41 | 39 |
| Kenia | 41 | 35 |
| Kredietcrisis (en gevolgen) | 37 | 36 |
| Voorverkiezingen VS | 34 | 23 |
| Kosovo | 30 | 27 |
| Uruzgan | 29 | 28 |
| Film Wilders | 22 | 21 |
| Politie-cao | 19 | 18 |
| Olympische Spelen | 17 | 11 |
| Irak | 14 | 12 |
| Verkiezingen Rusland | 4 | 3 |

Aantal berichten per thema in januari en februari 2008 op de voorpagina's van De Telegraaf, AD, De Volkskrant, NRC Handelsblad en Trouw.

Van alle voorpaginaberichten van de vijf grootste betaalde dagbladen in januari en februari gingen er 34 (ca. 1,7%) over de Amerikaanse voorverkiezingen, meer dan over internationale conflicten als de onafhankelijkheid van Kosovo en nationale thema's als de film van Geert Wilders.

Een derde van de verkiezingsberichten waren echter (eenregelige) verwijzingen, omdat ochtendbladen de uitslagen van de primaries niet kunnen meenemen en dan veelal verwijzen naar hun website. Het aantal artikelen en (korte) nieuwsberichten over de VS is daarmee een stuk kleiner.

de VS niet langer de grootste ter wereld is. Door de lage dollarkoers is het bruto binnenlands product (bbp) van de eurozone groter dan dat van de Verenigde Staten. Bovendien zijn de VS niet de belangrijkste handelspartner van Nederland: de meeste internationale handel vindt plaats met de ons omringende buurlanden (zie kader).

ten van een goede thriller en dat verklaart de gekte.” Dat er nu extra veel aandacht is voor de voorverkiezingen heeft volgens Jonker te maken met het aftreden van Bush. “Als de zittende president meedoet zijn de voorverkiezingen minder spannend en is er ook minder aandacht voor. Nu zijn het ei-

leen in Nederland het geval. Je hebt het gevoel alsof de Amerikaanse presidentsverkiezingen een soort wereldkampioenschap voetbal van de politiek zijn geworden. Het is politiek op de grootst denkbare schaal. Dat is waarom de wereld er zo gefascineerd naar kijkt.” Tel daarbij op dat er voor het eerst in de



Met de lage dollarkoers is Amerika's positie als grootste consument ter wereld niet langer vanzelfsprekend en zullen andere landen sneller kiezen voor een andere reservemunt. “De dollar staat behoorlijk onder druk en het is niet langer vanzelfsprekend dat het buitenland in Amerika belegt”, beaamt Ulko Jonker. “De VS zijn kwetsbaar wat betreft energietoevoer en door de grote staatsschuld die ze moeten financieren.”

Toch blijft de wereldeconomie gericht op de VS, denkt de hoofdredacteur. En hij weet ook nog wel een andere reden voor de media-aandacht voor de voorverkiezingen: “Het spelletje is natuurlijk leuk om te zien. Het gaat, anders dan bij parlementsverkiezingen, om één man of vrouw en dat is spannender. Het is echt een spektakel, leuker en spannender dan het songfestival. De voorverkiezingen hebben alle elemen-

“De voorverkiezingen hebben alle elementen van een goede thriller”

genlijk twee veldslagen: de strijd om het kandidaatschap, die met name bij de Democraten spannend is, en vervolgens de echte verkiezingsstrijd, die in het najaar zal losbarsten.”

Wereldkampioenschap

Amerikadeskundige Maarten van Rossem denkt dat het ons vooral gaat om de personen. Bij Nova zegt hij: “als er morgen een bericht komt dat Obama een hartstochtelijke, stomende liefdesaffaire heeft gehad met weet ik veel wie, dan is dat wereldnieuws. Temeer omdat wij geneigd zijn om misschien wel erg veel aandacht te besteden aan de Amerikaanse verkiezingen. Dat is opmerkelijk en het is trouwens niet al-

geschiedenis een vrouw en een halfbloeds Afro-Amerikaan meedoen aan het wereldkampioenschap politiek en je hebt het huidige mediaspektakel. Dat overigens vooral gericht is op de Democraten: daar is de strijd het spannendst en doen de meest tot de verbeelding sprekende kandidaten mee.

De Pax Americana lijkt op zijn einde. De VS hebben niet langer de grootste economie ter wereld. Ze hebben niet de meest waardevolle munt en ze zijn niet onze grootste handelspartner. Maar ze hebben wel Hillary's tranen en Obama's toespraken. Tijdens een politiek schouwspel dat zijn weerga niet kent wordt 's werelds machtigste persoon verkozen die, hoe je het ook wendt of keert, beslissingen zal nemen over oorlog en vrede, over ruzies en verdragen.

Media over de hele wereld zijn bezig met de vraag wie de ring van de oval office in handen krijgt. We zijn in de ban van Amerika en de spanning die de voorverkiezingen met zich meebrengen. Want dat is het verschil met het Witte Huis-aan-huis-plan van '68: toen ging het puur om de ingrijpende gevolgen van de Amerikaanse politiek, nu gaat het ook om het spektakel. ¹⁶

Arjen de Wit (21 jaar) is derdejaarsstudent Politicologie en eindredacteur van politicologenblad Synthese.

Handelsburen

| Land | Invoer | Uitvoer | Totaal |
|-----------|--------|---------|--------|
| Duitsland | 62 | 82 | 144 |
| België | 33 | 41 | 74 |
| VK | 20 | 31 | 51 |
| Frankrijk | 15 | 28 | 43 |
| VS | 24 | 17 | 41 |
| China | 26 | 4 | 30 |

Internationale handel per land, in miljarden euro's. Bron: CBS 2008.

Nederland handelt meer met buurlanden dan met de VS.

RSM Niehe Lancée

Accountants

Belastingadviseurs



Word jij onze nieuwe financieel professional?

Ben jij op zoek naar een no-nonsense organisatie met dito collega's, word dan onze nieuwe financieel professional! Naast uitstekende primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden biedt RSM Niehe Lancée je de nodige uitdagingen. Door het aanbieden van interne en externe opleidingen zullen wij je persoonlijke ontwikkeling een impuls geven om jou uit te laten groeien tot allround financieel adviseur.

Wie zijn wij

RSM Niehe Lancée is een onafhankelijke en energieke adviesgroep van specialisten met vestigingen in Alkmaar, Amstelveen, Amsterdam en Haarlem. RSM Niehe Lancée bestaat uit een goed georganiseerd, ambitieus team van ruim 200 inspirerende en gekwalificeerde collega's.

RSM Niehe Lancée heeft bewust gekozen voor een samenwerking met Pesman Advocaten, Brouwer & Oudhof Administratieconsulenten en The NL Trust. Zo kunnen wij in multidisciplinaire teams onze cliënten adviseren over een breed pakket van financieel-zakelijke en juridische diensten.

RSM Niehe Lancée is aangesloten bij RSM International, een samenwerkingsverband (het 7de netwerk van de wereld) van zelfstandige accountants- en advieskantoren met wereldwijd 662 vestigingen in 64 landen. In Nederland werken wij samen met RSM Kooij + Partners te Utrecht en met RSM Wehrens, Mennen & de Vries met kantoren in Eindhoven, Heerlen, Maastricht, Roermond en Venlo.

Informatie en solliciteren

Kijk voor meer informatie en onze recente vacatures op www.rsmniehelancee.nl. Voldoe jij aan de gestelde eisen én wil je graag op één van onze vestigingen werken? Stuur dan je sollicitatie naar Gladys Brandenburg, personeelsmanager (gbrandenburg@rsmniehelancee.nl).

Een goede kennis op financieel en juridisch gebied



De ultieme 'American Dream'

Tekst: Steven Lenselink

Topman worden van één van de allergrootste bedrijven in de wereld. Hoe doe je dat? Jack Welch vertelt in zijn autobiografie openhartig en meeslepend over zijn lange weg naar de top van megaconcern General Electric. Het ultieme verhaal van de selfmade man uit een arbeidersmilieu met de 'American dream'.

Uit de goot

Jack Welch maakt geen geheim van zijn afkomst. Als zoon van een treinconduc-teur was het financieel net haalbaar om naar een goedkope staatsuniversiteit te gaan (zijn graad haalde hij voor in totaal slechts duizend dollar) om daar scheikun-de te gaan studeren en daarna zelfs te pro-moveren. Uiteindelijk realiseerde hij zich dat een baan als wetenschapper hem niet op het lijf geschreven was en zich meer wilde bezighouden met mensen. Een baan waarin hij een brug kon slaan tussen het laboratorium en het bedrijfsleven leek hem daarom interessant. Zijn carrière bij Gene-ral Electric was begonnen.

Geen liefde op het eerste gezicht

Anders dan wat een verhaal als dit zou doen vermoeden, was het geen liefde op het eerste gezicht met het bedrijf waar hij later lange tijd leiding aan zou geven. De hardnekkige bureaucratie, op allerlei za-ken beknibbelende managers en het wein-ig gemotiveerde personeel van zijn cen-traal aangestuurde afdeling deden hem bijna doen besluiten het bedrijf vroegtijdig te verlaten. Uiteindelijk kreeg hij het toch voor elkaar om meer verantwoordelijk-heid en inspraak te krijgen en besloot hij op de dag van zijn geplande afscheid toch te blijven.

Filosofie

Een belangrijke les die we van Welch kun-nen leren is dat het soms loont om lef te tonen. Zo was hij een van de eersten die het aandurfde om te investeren in India. Ook zetten Welch en GE als een van de eersten voet op Oost-Europese bodem. Za-

ken als initiatief tonen, tegen de massa in durven gaan en jezelf durven te laten zien als wie je bent, zijn als het ware zijn stok-paardjes geworden. De man die aanvanke-lijk helemaal niet in de starre cultuur van het bedrijf paste, zorgde hiermee eigen-handig voor een ommezwaai die het be-drijf uiteindelijk veel goed deed. Van een grote onderneming werd het namelijk een reusachtige met een waarde van vijfhon-derd miljard dollar. Er kan wel van hem gezegd worden dat hij soms erg rechtlij-nig kan zijn. Opmerkelijk is het om te le-zen hoe makkelijk hij praat over het door-gaande proces van selecteren van de beste werknemers en het wegsturen van de rest. Het lijkt hier alsof hij zijn afkomst verge-ten is en zich tussen het establishment ge-nesteld heeft. Dat is ook niet verwonder-lijk voor wie de pagina's met bijgevoegde foto's bekijkt: royalty's en presidenten zijn er eerder regel dan uitzondering.

Alleen maar werk?

Tijdens het lezen van het boek wordt dui-delijk dat een baan als de zijne op bepaalde fronten zijn tol eist. Vooral op het sociale vlak is de invloed hiervan merkbaar. Op het moment dat hij een van zijn grootste deals uit zijn carrière rond krijgt houden zijn vrouw en Welch, na jaren langs elkaar heen geleefd te hebben, het voor gezien. Daarnaast bestaat zijn kennissenkring bijna geheel uit andere GE coryfeeën en za-kenmensen. Ook zijn gezondheid moest het uiteindelijk ontgelden. Hij overleefde een hartinfarct maar ternauwernood. Toch draait het leven van Welch niet alléén maar om werk. Zo vertelt hij veelvuldig over zijn grote passie: golf. Als arme sloeber begon

hij op jonge leeftijd al aan de sport, maar ook later in zijn carrière heeft het 'af en toe een balletje slaan' hem geen windeieren gelegd. In het boek staat hij bijvoorbeeld trots op de foto met 'golfmaatje' Bill Clin-ton en andere invloedrijke mensen. Voor alle duidelijkheid, we hebben hier niet te maken met een prutser in een geruite broek met een hoop geld: hij heeft maar liefst de zeer lage handicap van één.

Conclusie

Het boek is zonder meer de moeite waard. De vele anekdotes en verhalen maken het boek leuk en makkelijk leesbaar. Het is geen taaie theorie, maar eerder licht ver-teerbare kost om lekker op een terrasje op je vakantieadres te lezen. Er valt daarnaast veel te leren van de meester wat betreft zijn visie op management. Het belangrijkste daarvan? Mensen, waar het om gaat. 📖

Titel: **Waar het om gaat** (Originele titel: Straight from the gut)
Auteur: **Jack Welch** (samen met John A. Byrne)
Aantal Pagina's: **416**
Jaar van eerste uitgave: **2001**
ISBN: **90 274 2434 9**

Kwaliteit: ★ ★ ★ ★ ★
Leesbaarheid: ★ ★ ★ ★ ★
Actualiteit: ★ ★ ★ ★ ★

Steven Lenselink is 23 jaar en masterstudent Accountancy & Control.



Wat als ze wel kúnnen kopen maar niet durven?

Wie weet wat de toekomst brengt. En geld kun je maar één keer uitgeven. Dus als mensen wat minder vertrouwen in de economie hebben, zullen ze eerder gaan sparen dan besteden. Handhaving van het vertrouwen is dan essentieel.

Daarom houdt de Nederlandsche Bank (DNB) toezicht op de soliditeit van financiële instellingen. We stellen eisen aan banken, verzekeraars en pensioenfondsen en houden de vinger aan de pols. Verder dragen we – als onderdeel van het Europese Stelsel van Centrale Banken – bij aan een solide monetair beleid en een zo soepel en veilig mogelijk betalingsverkeer. Zo maken we ons sterk voor de financiële stabiliteit van Nederland. Want vertrouwen in ons financiële stelsel is de voorwaarde voor welvaart en een gezonde economie. Wil jij daaraan meewerken? Kijk dan op www.werkenbijdnb.nl.

Werken aan vertrouwen.



Een bestuursjaar bij Sefa

Na een jaar Propedeuse en twee jaar Bachelor ben ik dit jaar alweer 8 maanden fulltime aan de slag als Sefa bestuurslid. Hoe ben ik bij Sefa terecht gekomen? Waarom heb ik deze keuze gemaakt? En hoe heb ik het tot nu toe ervaren? In dit artikel hierover meer.

Kennismaking

Het grootste gedeelte van de studenten op de Faculteit Economie en Bedrijfskunde (FEB) kent Sefa van de boekverkoop en het Faculteitskamp. Ik was daar geen uitzondering in. Pas na de propedeuse hoorde ik toevallig dat Sefa ook andere activiteiten organiseert. Ik besloot gewoon eens de Sefa kamer binnen te lopen en werd daar meteen vriendelijk ontvangen. Tijdens een gesprek met het bestuurslid Interne Zaken (verantwoordelijk voor de werving, plaatsing en begeleiding van actieve leden) werd mij duidelijk dat er achter de Boe-

kenbalie en het Faculteitskamp een hele vereniging zit die ruim dertig verschillende zware en minder zware activiteiten organiseert.

Na de wintersport- en de jaarboekcommissie kwam ik terecht bij het Research Project van Sefa. Samen met 22 andere studenten hebben wij voor o.a. Ernst & Young, DSB Bank en Eureka opdrachten uitgevoerd in de Baltische Staten. Het mooie van zo'n internationaal project is dat je met alle aspecten van organisatie te maken krijgt: van de promotie en de selectie van deelnemers tot de acquisitie en de uitvoering van een bedrijfsopdracht. Deze hang naar de praktijk is misschien ook de reden waarom ik dat jaar ben gaan nadenken over een bestuursjaar.

Sefa heeft een sociaal karakter en veel ambities op professioneel gebied. De afgelo-

pen jaren hebben zich bij Sefa op professioneel gebied verschillende ontwikkelingen voorgedaan. Zo is er geïnvesteerd in de huisstijl, de Sefa kamer, een nieuwe website en het CRM systeem. Daarnaast is Sefa druk bezig haar activiteiten te verbreden en te verdiepen: naast de Amsterdamse Carrière Dagen en het Rostra Congres organiseert Sefa nu ook het Research Project, de Tourdagen, het Consultancy Event en het Marketing Event. Deze ontwikkelingen zullen zich de komende jaren doorzetten en dit heeft ook tot een nieuwe uitdaging geleid: het combineren van het sociale en het professionele karakter van Sefa. Al met al een zeer interessant speelveld waar voor iedereen een uitdaging te vinden is.

Het Sefa bestuur is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken. Binnen het bestuur bekleden de bestuursleden verschillende taken (daarover hieronder



1995-1996



1996-1997



1997-1998



1998-1999



1999-2000



2000-2001

meer). Aan het begin van het bestuursjaar schrijft het bestuur gezamenlijk op een externe locatie een beleidsplan. In dit plan wordt het beleid voor het komende jaar uiteengezet. Vanaf augustus gaat het bestuur aan de slag en wordt het beleidsplan, na goedkeuring door de actieve leden op de ALV, ten uitvoer gebracht. Het doel van een bestuursjaar is vooruitgang. Je bent dus niet alleen bezig met operationele zaken, maar ook met de strategie en de langetermijnvisie van de vereniging.

Keuze

Een belangrijke reden voor mijn keuze voor een bestuursjaar zijn de ervaringen en (zelf-)kennis die je opdoet. Tijdens een bestuursjaar kom je namelijk in vele leuke, maar ook in minder leuke situaties terecht. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een commissielid dat zijn of haar werk niet naar behoren doet. Hoe pak je dit aan? Confronteer je deze persoon hier direct face-to-face mee? Sommigen reageren hier positief op, terwijl anderen dichtslaan en zich hierna totaal niet meer kunnen motiveren. Een concurrent die een strategische zet doet. Hoe reageer je hier op? Dit soort situaties vereist doordacht handelen, maar ook snelheid. In deze situaties leer je jezelf erg goed kennen: hoe ga ik met bepaalde (stressvolle) situaties om en hoe reageren andere mensen in die situaties op mij. Sterke en minder sterke punten komen bovendien. Met deze waardevolle informatie en kennis kun jij dan weer aan de slag gaan en een bestuursjaar bij een studievereniging zorgt ervoor dat jij deze zaken ook meteen in praktijk kunt brengen. Dit is niet altijd leuk, soms zelfs confronterend,

maar wel erg leerzaam. Daarnaast draag je als bestuurslid binnen een studievereniging grote verantwoordelijkheden: Sefa behoort tot de top 3 onder de studieverenigingen van Amsterdam en qua grootte en omzet tot de top 10 van Nederland. Deze mate van verantwoordelijkheid zal je niet snel krijgen tijdens je studie of bijbaan. En bedrijven weten dit ook.

Ervaringen

De eerste maand van mijn bestuursjaar was naar mijn mening de grootste uitdaging: er komt in korte tijd heel veel op je af, terwijl je nog steeds bezig bent je draai te vinden. Pas na drie maanden had ik het gevoel dat ik kon stoppen met rennen en in staat was

Daarnaast heb ik het gevoel dat ik een veel beter idee heb gekregen van wat ik zoek in een toekomstige werkgever en baan. Tijdens een bestuursjaar heb je veel contact met bedrijven en leer je deze bedrijven goed kennen tijdens besturedagen, in-housedagen en trainingen. Verder ontdek je ook tijdens een bestuursjaar welke zaken jij leuk vindt om aan te pakken en welke je minder leuk vindt. Deze informatie kun je dan weer meenemen als je op zoek gaat naar een baan. En last but not least is het fijn om voor de verandering de theorie uit mijn studieboeken eens in de praktijk te zien (ja, er staan af en toe wel nuttige dingen in). Dit heb ik vooral ervaren met strategische en PR vraagstukken.

“Hoe zorg je dan dat iedereen toch op een lijn komt en dat het beste besluit wordt genomen?”

terug te kijken op de afgelopen periode. Ik heb de afgelopen maanden als ontzettend leerzaam beschouwd, vooral op persoonlijk vlak. Iedereen is anders en dit vereist een groot aanpassingsvermogen. Zo heeft iedereen binnen het bestuur een mening, maar uiteindelijk zul je toch tot een besluit moeten komen. Soms is er niet één goed antwoord en moet je kiezen uit twee minder goede opties. Hoe zorg je dan dat iedereen toch op een lijn komt en dat het beste besluit wordt genomen? Hier ligt een grote uitdaging.

Dit artikel is bedoeld om de lezer te informeren over een bestuursjaar bij een studievereniging en dan in het speciaal bij faculteitsvereniging Sefa. Voor meer informatie kun je altijd terecht bij de Sefa kamer, de website (www.sefa.nl/bestuur), maar het is ook mogelijk om een afspraak te maken en mee te lopen met een of meerdere bestuursleden. Misschien tot snel!

Matthijs Hakkert
Voorzitter
Sefa bestuur 2007-2008



2001-2002



2003-2004



2004-2005



2005-2006



2006-2007



2007-2008



Binnen het Sefa bestuur 2008-2009 zijn verschillende posities beschikbaar. Hieronder worden deze posities kort toegelicht:

Voorzitter

De voorzitter is als een spin in het web: hij of zij is eindverantwoordelijk voor het beleid dat het bestuur voert en is goed op de hoogte van alle zaken die binnen de vereniging spelen. Karaktereigenschappen: communicatief vaardig, sturend vermogen, objectief en behoudt overzicht.

Secretaris

De secretaris is de drijvende kracht achter het bestuur. Hij of zij heeft een ondersteunende en motiverende rol en zorgt dat bestuursleden hun zaken op orde hebben. Karaktereigenschappen: punctueel, nauwkeurig, communicatief vaardig en efficiënt.

Penningmeester

De penningmeester is financieel goed onderlegd en staat stevig in zijn of haar schoenen. Hij of zij onderhoudt veel contact met de penningmeesters binnen commissies en is op de hoogte van alle financiële aspecten binnen vereniging. Karaktereigenschappen: realistisch, nauwkeurig en objectief.

Interne Zaken

Het bestuurslid van Interne Zaken is verantwoordelijk voor het contact met de actieve leden, de werving van nieuwe actieve leden en het samenstellen van commissies. Hij of zij heeft de drive om mensen beter te leren kennen en staat altijd voor iedereen klaar. Karaktereigenschappen: communicatief vaardig, focus op mensen, vriendelijk en overtuigend vermogen.

PR en faculteit

Het bestuurslid PR en faculteit is verantwoordelijk voor alle uitingen van Sefa binnen en buiten de vereniging. Daarnaast is hij of zij het vaste aanspreekpunt van personen binnen de faculteit. Karaktereigenschappen: spontaan, creatief, betrouwbaar en extravert.

Externe Zaken (2 posities)

De bestuursleden Externe Zaken zijn verantwoordelijk voor alle contacten met bedrijven. Zij dragen zorg voor het matchen van bedrijven, Sefa activiteiten en studenten. Daarnaast begeleiden zij de commissies van carrièreactiviteiten en acquisitieleiden binnen alle commissies. Karaktereigenschappen: netwerker, oplossingsgericht, betrouwbaar en zakelijk wanneer nodig.

Agenda

Aanmeldingsdeadline

18 mei 2008

Stuur je CV en motivatiebrief naar voorzitter@sefa.nl.

Sollicitatiegesprekken

mei - juni 2008

Na aanmelding volgen twee sollicitatiegesprekken: een met het bestuur en een met de Raad van Toezicht.

Selectiegesprek

juni 2008

Hierna wordt de selectie van het Sefa kandidaatsbestuur 2008-2009 individueel bekend gemaakt.

Algemene Ledenvergadering

juni 2008

Tijdens de ALV wordt het Sefa kandidaatsbestuur 2008-2009 gepresenteerd en ter verkiezing gesteld.

Start inwerkperiode nieuw bestuur

eind juni - juli 2008

Het oude bestuur werkt het nieuwe bestuur in.

Sefa bestuur 2008-2009

augustus 2008

Op 1 augustus gaat het nieuwe bestuursjaar officieel van start.

www.sefa.nl/bestuur



Sparen of uitgeven?

Pot je je geld op of laat je het rollen?

Een moeilijke afweging, want je kunt een euro maar één keer uitgeven. Dat geldt ook voor de rijksoverheid waarin financiële keuzes totstandkomen in de vaak hectische context van politieke verhoudingen en maatschappelijke ontwikkelingen. Dat is spannend en verantwoordelijk werk. Iets voor jou?

Als ambitieuze academicus kun je overal aan de slag. Ook bij de rijksoverheid. Daar moet je wel bewust voor kiezen, de publieke zaak moet je ter harte gaan. Als financial trainee denk je bijvoorbeeld na over hoeveel geld wordt uitgegeven aan het oplossen van een bepaald maatschappelijk probleem. We bieden je een dynamische baan, goede opleidingsmogelijkheden en een prima salaris.

Word financial trainee bij het Rijk

Het financial traineeprogramma duurt twee jaar. Tijdens het programma werk je in drie financiële functies. Je gaat een jaar aan de slag bij een directie financieel-economische zaken van één van de ministeries en je werkt twee keer een half jaar bij het ministerie van Financiën, de Tweede Kamer of een uitvoeringsinstantie. Daarnaast neem je samen met de andere trainees deel aan een op maat gemaakt cursusprogramma.

Op 15 september 2008 gaat een nieuwe lichterling financial trainees van start. Ben jij afgestudeerd of bijna afgestudeerd met als studierichting algemene economie, bedrijfseconomie, bedrijfskunde, bestuurskunde of politicologie? Of heb jij affiniteit met financieel beleid? Solliciteer dan naar de functie van financial trainee.

Je kunt tot 16 mei 2008 reageren via www.financialtraineebijhetrijk.nl

Docent op onderzoek

Toon van der Hoorn en Jaap de Wit

De Wit en Van der Hoorn bekleden de leerstoel verkeers- en vervoerseconomie sinds 1989. Aan de faculteit wordt elk blok een vak aangeboden vanuit deze leerstoel. Luchtvaart, logistiek, maar ook alledaagse economische problemen als de bestrijding van files komen aan bod. De Wit: 'vervoerseconomie is zeer praktijkgericht en divers omdat hier allerlei economische problemen bij elkaar komen.'

Tekst: Paul van Kempen



Hoe zijn jullie bij de vervoerseconomie terechtgekomen?

Van der Hoorn: 'Ik ben begonnen met natuurkunde. Na mijn kandidaatsexamen heb ik gekozen voor toegepaste wiskunde waar ik in 1972 in ben afgestudeerd. Voortgekomen uit de studentenrevolutie uit de roerige jaren '60 en '70 wilde ik graag werk doen dat "maatschappelijk relevant" was, zoals dat toen heette. Na een paar jaar bij de AMRO bank te hebben gewerkt heb ik gesolliciteerd bij het Nederlands Vervoerswetenschappelijk Instituut. Begin jaren negentig ben ik hier deeltijdhoogleraar vervoerseconomie geworden.'

De Wit: 'Ik heb regionale- en vervoerseconomie aan de Vrije Universiteit gestudeerd. Via een student-assistentenschap bij vervoerseconoom Prof. Tissot van Patot ben ik eigenlijk de rest van mijn leven in dat vak blijven hangen en zonder enige spijt, integendeel, het is met de jaren alleen maar leuker geworden. De wisselwerking tussen theorie en praktijk heb ik altijd leuk gevonden aan vervoerseconomie. Bij een onderzoeksafdeling van de Nederlandse Spoorwegen heb ik de praktijk van vervoerseconomie kunnen ervaren. Via de civieltechnische kant van het verkeer aan de TU Delft ben ik vervolgens gaan werken bij de Rijksluchtvaartdienst. Vanaf 1985 heb ik daar steeds meer kunnen leren van de vervoerseconomische invalshoek van de luchtvaart.' Momenteel houd ik me met een groep onderzoekers bezig met toegepast economisch onderzoek in de luchtvaart binnen SEO Economisch Onderzoek (SEO) in combinatie met de leerstoel hier aan de UvA.'



Toon van der Hoorn (hoogleraar verkeers- en vervoerseconomie, ook werkzaam bij de Dienst Verkeer & Scheepvaart van Rijkswaterstaat) 60 jaar

Onderwijs of Onderzoek?

Van der Hoorn: 'Mijn werk bij Rijkswaterstaat hield vooral onderzoek in. Toen ik in de jaren negentig aan de UvA colleges be-

gon te geven was dit een leuke afwisseling. Een mooie manier om studenten iets mee te geven uit de praktijk van de vervoerseconomie. Vooral het begeleiden van scripties en stages heb ik altijd erg leuk gevonden, omdat hierin de brug tussen theorie en praktijk wordt geslagen.'

Sinds jaren '80 en '90 heeft minister na minister geprobeerd het fileprobleem op te lossen. Hoe kan het dat dit probleem nog steeds niet is opgelost? Neem bijvoorbeeld dinsdag 25 maart 2008: hier en daar 3 centimeter sneeuw en 888 km file in de ochtendspits?

Van der Hoorn: 'Daar zijn een aantal redenen voor. Doordat de koopkracht van mensen toenam, nam het aantal auto's ook toe, en daarmee het autogebruik, en daarmee ook de files. De meest effectieve maatregel om de (groei van) files te verminderen is invoering van *congestion pricing*, met een tarief afhankelijk van de drukte. Dat is er nog steeds niet van gekomen. Dat wil niet zeggen dat er helemaal niets tegen de files gedaan is. In en om de grote steden is het vervangen van autoverkeer door openbaar vervoer redelijk succesvol. Op landelijke schaal zal het openbaar vervoer echter nooit de files kunnen oplossen. Daarnaast zijn het aanleggen van fietsvoorzieningen en het bevorderen van telewerken manieren om het autoverkeer terug te dringen. De laatste twintig jaar is hier grote vooruitgang in geboekt. Parkeerbeleid kan ook ontmoedigend werken op het autogebruik. Zelfs iedere kleine stad heeft nu betaald parkeren. Dat was twintig jaar geleden een onvoorstelbare gedachte!

Het Hollandse poldermodel heeft een bemlemmerende werking op de besluitvorming omtrent de invoering van *congestion pricing*, krachtige bestuurders zijn nodig om beslissingen af te dwingen. Daarnaast zijn de doelstellingen wat betreft filebestrijding verschillend; de een wil de files oplossen, de ander vindt milieu zeer belangrijk, gemeentes willen vaak doorgaand verkeer weren door het verkeer op de rijkswegen te "dumpen", weer anderen willen niets aan de toename van de files doen om mensen vrijwillig naar alternatieven te laten zoeken. Ook is er veel onenigheid over de opbrengst van fileheffingen. Hierbij valt te denken aan de mate van variabiliteit van belastingen en het doel van de belas-

tingen. Ten laatste speelt de techniek een grote rol; na blamages als bijvoorbeeld de ov-chipkaart zijn besluitvormers bang voor nieuwe, ingewikkelde technische oplossingen.'

De Wit: 'de onwil om de heffing te betalen speelt ook een grote rol. Veel mensen denken dat ze een extra poot wordt uitgedraaid, maar een standaard economisch principe legt uit dat als de drukte toeneemt, de prijs omhoog gaat. Maar dan staat plotseling het recht op mobiliteit opeens centraal. Dit is een rare, psychologische reactie op een algemeen geaccepteerd economisch principe als *congestion pricing*.' Van der Hoorn voegt hieraan toe: 'wat betreft *congestion pricing* kun je zeggen dat er meer verliezers zijn dan winnaars. De verliezers gaan er een klein beetje op achteruit, de winnaars gaan meer vooruit.' En dan is er nog een derde partij: de tolgaarder, meestal de overheid. Die is een zekere winnaar, maar of de maatschappij als geheel wint, hangt er mede van af of de overheid de opbrengsten "nuttig" besteedt.



Jaap de Wit (hoogleraar verkeers- en vervoerseconomie, ook leider van het cluster luchtvaartconomie bij SEO Economisch Onderzoek) 58 jaar

Wat kan de leerstoel vervoerseconomie voor de student betekenen?

Van der Hoorn: 'elk blok wordt er een vak gegeven. Ik ben verantwoordelijk voor twee vakken in respectievelijk het eerste en tweede blok. Het eerste vak is personenvervoer; dit gaat vooral in op problemen zoals files en heeft een micro-economisch element. In het tweede blok geef ik het vak goederenvervoer en logistiek, waar veel aandacht is voor de gevolgen van globalisering. Actuele logistieke ontwikkelingen staan centraal, bovendien wordt veel gebruik gemaakt van case studies omdat de algemene theorie in dit veld wat achterloopt. Door middel van colleges door gast-

docenten uit de praktijk worden uiteenlopende case studies ingeleid. Dit maakt het vak zo praktijkgericht en daardoor interessant.'

De Wit: 'Ik geef in het tweede semester Luchthaveneconomie en Luchtvaartconomie. Het interessante aan die vakken is de dynamiek van de sector. Luchtvaartnetwerken zijn alleen maar aan puntvormige infrastructuur gebonden en veranderen door stapsgewijs toegelaten marktwerking voortdurend van structuur mede dankzij nieuwe business modellen. De luchtvaartmarkt is sinds eind jaren '70 geliberaliseerd. Zeer actueel is de verdere liberalisatie van de transatlantische luchtvaartmarkt per 31 maart 2008, waarbij elke Amerikaanse en Europese maatschappij vrijelijk tussen Europa en de Verenigde Staten mag vliegen. Via dergelijke maatregelen neemt de marktdynamiek alleen maar toe door ondernemerschap en innovatie. De spanning tussen vragers (luchtvaartmaatschappijen) en de aanbieders van luchthaven capaciteit en de economische oplossingen via zogenaamde *slot trading* komen ook aan bod.

Een ander probleem is de internalisering van de externe milieukosten: hoe werkt een ticket heffing of een *emission trading system*? Op de onderzoeksprojecten op luchtvaartgebied binnen SEO Economisch Onderzoek gaan we een volgende keer in.

Waarom vervoerseconomie?

De Wit: 'het leuke aan vervoerseconomie is dat de student in aanraking komt met veel verschillende disciplines van de economie. Zo is *slot trading* een goed voorbeeld van experimentele economie. De vervoersmarkt is een zeer interessante, diverse markt waar een enorme diversiteit aan economische vraagstukken opduikt. Hierdoor trekt vervoerseconomie een brede groep economen aan. Zowel voor studenten operationeel research, marketing of industrial economics zijn er veel raakvlakken met de vervoerseconomie. Op de faculteit wordt over het algemeen economische theorie gepresenteerd. De vakken vervoerseconomie zijn een ideale mogelijkheid om de theorie toe te passen op een bestaande markt.'

Paul van Kempen is 21 jaar. Hij hoopt dit jaar zijn master Politicologie en bachelor minorvariant Algemene Economie af te ronden.

Wie het eerst komt, wie het eerst maalt?

Congestieheffing in verkeer en vervoer, deel I: wegverkeer

Prof. Dr. Toon van der Hoorn

Prof. Drs. Jaap de Wit



Inleiding

Sinds 1995 zijn de files met meer dan de helft toegenomen (KiM, 2007). Over dezelfde periode nam het aantal passagiers op Schiphol met meer dan 75% toe (Schiphol, 2007). De mobiliteit stijgt veel sneller dan de aanleg van infrastructuur kan bijhouden. Er is dus sprake van toenemende schaarste. En dus van een kolfje naar de hand van de economen! Schaarste moet immers ge-managed worden met beprijzing. Maar zo eenvoudig blijkt dat niet te liggen.

Sinds medio jaren '80 zijn plannen gelanceerd voor Rekening Rijden, Spitsvignet, Tolpoorten, Kilometerheffing, en "Anders Betalen Voor Mobiliteit". Maar op maai-veldniveau is er - behalve een proefopstelling op de A12 bij Woerden - nog bitter weinig waar te nemen. Eigenlijk wordt in Nederland alleen in de tunnel onder de Westerschelde tol geheven. Die tolheffing dient voor de financiering van de tunnel, niet als congestieheffing.

In de luchtvaartinfrastructuur zijn soortgelijke ontwikkelingen te bespeuren. Verschillende experimenten zijn tot nu toe in de luchtvaart uitgevoerd, variërend van congestieheffingen op de Londense luchthavens tot een grijze markt voor het verhandelen van zogenaamde luchthavenslots en mogelijke slotveilingen op een paar Amerikaanse luchthavens die bekend staan om hun congestieproblemen. De houdbaarheidsdatum van al deze maatregelen hield tot nu toe niet over. Kortom, het 'rekening vliegen' is net zo min als het

'rekening rijden' in het wegverkeer echt van de grond gekomen. Hoe komt dat en wat staat ons in de toekomst te wachten? Daar gaat het over in dit en het komende nummer van Rostra. Deze keer gaat het over het wegverkeer, de volgende keer over de luchtvaart.

Rekening rijden

(Pre)historie van weginfrastructuur

De wegen in het Romeinse rijk werden aangelegd door gevangenen en slaven, en ook door tijdelijk niet-parate soldaten (OECD, 1987). Problemen met de financiering van wegeaanleg bestonden daarom nauwelijks. Tijdens de Kruistochten werd een begin gemaakt met de restauratie van het in verval geraakte Romeinse wegnnet. Bisschoppen verleenden aflaten aan degenen die hun tijd en arbeid beschikbaar stelden voor wegonderhoud. De rest van de benodigde financiering geschiedde door feodale staatjes. Weggebruikers betaalden een passage-tol.

In 1716 werd in Frankrijk het Corps des Ponts et Chaussées opgericht. Dit was het begin van een hoofdwegennet, dat in de Napoleontische periode zeer ver werd uitgebouwd. In Ierland werd vanaf 1729 een groot aantal tolwegen gebouwd onder een reeks "Turnpike Road Acts". In de Verenigde Staten bestaat een lange traditie van tolheffing. Zo had Pennsylvania in 1828 al 5000 km tolweg.

Rond 1900 verscheen de personenauto. De eerste autoweg werd voltooid in Italië in 1925 vanuit Milaan naar naburige steden

en het Lago Maggiore. In Duitsland werd door het Nazi regime een Autobahn-net gebouwd, dat in 1941 reeds 3870 km lang was, alles in principe vierstrooks en tolvrij. Na de Tweede Wereldoorlog werden ook netwerken uitgebouwd in andere landen, zowel met tol (Italië, Frankrijk, Spanje), als zonder tol (Duitsland, Engeland, België, Nederland).

Geschiedenis van de theorie van gebruiksheffingen

De wortels van het denken over de rol van het prijsmechanisme in de verschaffing en het gebruik van de verkeersinfrastructuur liggen bij de Franse ingenieur Dupuit met zijn verhandeling uit 1844 over 'Le mesurage de l'utilité des travaux publics'. (Goodwin, Jones, 1989). Hij leverde een eenvoudig bewijs dat het maatschappelijk nut van een brug altijd groter moest zijn dan de tolopbrengst, betaald door de gebruikers.

Toen al signaleerde hij vier belangrijke punten:

- Het gebruiksnut wordt afgemeten aan wat reizigers bereid zijn te betalen.
- Tolheffing leidt tot een nutsvermindering bij degenen die dankzij de tol "afhaken".
- Tolheffing leidt tot een nutsvermeerdering bij de "tolgaarder". Alleen als de tolopbrengst op een maatschappelijk nuttige manier gebruikt wordt, is er sprake van toename van maatschappelijk welzijn.
- Tolheffing heeft belangrijke verdelingsaspecten: ook als overall het maatschappelijk welzijn toeneemt, dan nog zijn er

“winnaars” en “verliezers”. Er zal dus altijd maatschappelijk verzet te verwachten zijn.

Naarmate de intensiteit op een wegvak toeneemt, neemt de reistijd toe. Bij congestie verlengt een nieuwe gebruiker niet alleen zijn eigen reistijd, maar ook die van alle andere gebruikers. In de jaren zestig is vooral in Engeland veel theoretisch onderzoek verricht. Bekend is bijvoorbeeld het Smeed Report (HMSO, 1964). Veel concepten die nu in discussie zijn, zoals Rekening Rijden of het spitsvignet, bestonden in die jaren ook al. Ook werd gedacht aan varianten, zoals een soort “gasmeter” in de auto. Een lamp op het dak van de auto zou dan aangeven of via muntinworp voldoende betaald was.

In de jaren zeventig en tachtig werd de theorie verder uitgebreid. Het begrip “maat-

- bezuinigen op andere uitgaven dan die voor de auto, b.v. minder (ver) op vakanties

Doelen van gebruiksheffingen

Een overheid kan verschillende argumenten hebben om gebruiksheffingen in de vorm van tol, road pricing, of anderszins, in te voeren:

- Financiering van investeringen
- Een distributiesysteem voor schaarse goederen, zoals stedelijke wegruimte in het spitsuur
- Internaliseren van externe kosten van congestie, milieuschade en verkeersonveiligheid

Deze doelen zijn deels overlappend, maar ook deels conflicterend. Het binnenhalen van zoveel mogelijk opbrengsten kan botsen met het terugdringen van het verkeer. Na het gereedkomen van een weg heeft

één weg, bijvoorbeeld om sluisverkeer tegen te gaan. De marginale kosten variëren per voertuig (vrachtauto's beschadigen het wegdek meer dan personenauto's), per tijdstip van de dag (spits en dal), en per wegtype (drukke autosnelwegen en stille plattelandswegen). Het is echter zeer moeilijk om steeds exact de marginale kosten in rekening te brengen.

Investeringen in wegen kenmerken zich door “lumpiness”: het is alles of niets, door ondeelbaarheid en schaalvoordelen zijn de marginale kosten in de eerste jaren, als de nieuwe weg nog niet volledig belast is, lager dan de gemiddelde kosten. Dit is een van de belangrijkste redenen voor de traditionele overheidsbemoediging met infrastructuur. Als een private tolmaatschappij, gedwongen door concurrentie, slechts de marginale kosten in rekening kan brengen, zal een tekort ontstaan. Dat was bijvoorbeeld het geval in Frankrijk in de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw.

Om al deze redenen is het theoretisch gewenste principe van prijzen op basis van marginale kosten slechts in heel beperkte mate in de praktijk verwezenlijkt.

Waarom slaat het concept niet aan?

Road Pricing wordt wel eens het succesvolste theoretische concept van de vervoers-economie genoemd en het minst succesvolle praktische concept. De belangrijkste bezwaren die in de publieke discussies naar boven komen zijn:

- De “oneerlijkheid” van het systeem, dat alleen aan welgestelde automobilisten toegang tot het wegennet verschaft in plaats van aan iedereen, zoals tot nu toe
- Praktische problemen, zoals betrouwbare technologie, fraude-mogelijkheden, begrijpelijkheid van het systeem, tegengaan van sluisverkeer
- De vraag of het - soms nu al overvolle - openbaar vervoer wel de ex-automobilisten kan opvangen
- Wantrouwen tegenover de overheid: zal road pricing niet gebruikt worden als een ordinaire belastingverhoging?
- Zorg over schending van de privacy en misbruik van de gegevens over gebruik van het wegennet door individuele automobilisten
- Zorg over de concurrentiepositie van een regio met Road Pricing tegenover de andere regio's, bijv. van de Randstad met zuid-oost Nederland ☹

Invoeren van tolheffing betekent dan een ordinaire belastingverhoging.

schappelijke kosten” omvatte oorspronkelijk alleen reistijden en reiskosten. Nu kwamen erbij: tijdverliezen voor andere categorieën gebruikers, zoals bussen die in de file vastraken, verkeersonveiligheid, geluidshinder, en milieuvervuiling. Hoe meer kosten echter worden opgenomen, hoe hoger het benodigde tarief, en hoe meer problemen bij een betrouwbare schatting.

In de loop van de tijd zijn betere empirische gegevens beschikbaar gekomen over prijselasticiteiten. Zo blijkt dat het effect op de lange termijn van prijsverhogingen hoger is dan dat op korte termijn (Dargay and Goodwin, 1995). Er zijn namelijk veel mogelijke reacties op prijsmaatregelen. Van korte naar lange termijn (niet uitputtend):

- andere route
- andere vertrektijd, mijden van de (duurdere) spitsen
- andere vervoerwijze, b.v. carpooling, openbaar vervoer of fiets
- andere bestemming
- geen of minder verplaatsingen maken
- bezuinigen op de auto door uitsterving of door overgang naar goedkopere en/of zuiniger auto

een tolmaatschappij belang bij zoveel mogelijk klanten.

Uit het theorieboekje leren we dat voor een optimale allocatie de prijs gelijk hoort te zijn aan de marginale sociale kosten (eerder reeds aangeduid als het marginalisme). Alleen die reizigers zullen dan de weg gebruiken, voor wie het nut van de verplaatsing groter is dan hun eigen kosten, plus de kosten die ze aan anderen veroorzaken door files en congestie.

Het verhogen van de variabele autokosten door tol of brandstofprijsverhoging verdient theoretisch sterk de voorkeur boven verhoging van de vaste kosten. Bij het laatste is de auto immers “al betaald” en is het “zonde” om hem ongebruikt voor de deur te laten staan. Verhoging van de vaste kosten kan zelfs averechts werken.

In de praktijk zijn er echter een aantal problemen. In veel landen bestaan al hoge vaste heffingen op autogebruik. Invoeren van tolheffing betekent dan een ordinaire belastingverhoging. Tol moet in een heel netwerk toegepast worden, niet alleen op

Cases

Singapore

Al in 1975 werd in Singapore een Area Licensing System (ALS) ingevoerd. In de ochtendspits moesten auto's met minder dan vier inzittenden een "entreekaartje" kopen. In Singapore als autoritaire stadstaat waren er weinig problemen met de handhaving. In 1998 is het systeem vervangen door een volledig Electronic Road Pricing (ERP) systeem. Auto's hebben een in-vehicle unit (IU) en hoeven niet te stoppen bij de ingang van het gebied. Het tarief is lager of nul tijdens minder drukke uren.

Noorwegen

In Oslo wordt sinds 1 februari 1990 tol geheven op een ring rond het centrum van de stad. Een vergelijkbaar systeem was al eerder ingevoerd in Bergen. De opbrengsten worden gebruikt voor wegen (80%) en openbaar vervoer (20%). De tolring is "waterdicht": er zijn geen alternatieve routes. Om de "pijn" te verminderen, is de mogelijkheid geschapen voor abonnementen. Dit systeem is puur opgezet om tolopbrengsten te gebruiken voor de aanleg van verkeersvoorzieningen. Reductie van het autoverkeer is geen doelstelling. Hier was dan ook nauwelijks sprake van. In Trondheim heeft een aantal jaren een

ERP gefunctioneerd, maar dit is opgeheven op 31 dec 2005, aan het einde van de vooraf vastgelegde periode van 15 jaar.

Stockholm

Op 1 augustus 2007 werd de Stockholm congestieheffing definitief ingevoerd. Het doel is vermindering van congestie en van milieuvuiling. De baten worden gebruikt voor aanleg van nieuwe infrastructuur. Het gaat om het gebied binnen een ruim cordon rond het centrum. Bij iedere cordonpassage moet betaald worden, met een maximum bedrag per dag. Het tarief is lager of nihil in de daluren. De heffing is in veel gevallen voor de automobilist aftrekbaar van de inkomstenbelasting. Bijzonderheid was een "proefperiode" in de eerste 7 maanden van 2006. Aan het einde daarvan werd een referendum gehouden. De bewoners van Stockholm zelf kozen met een krappe meerderheid voor definitieve invoering, de bewoners van 14 omliggende gemeenten stemden tegen. Na de landelijke verkiezingen in 2006 werd de heffing definitief in het Zweedse Parlement aangenomen. Vanuit verkeerskundig perspectief was de congestieheffing een succes. Het verkeer over het cordon verminderde met ca 25%, en de filewachtijden en emissies in en

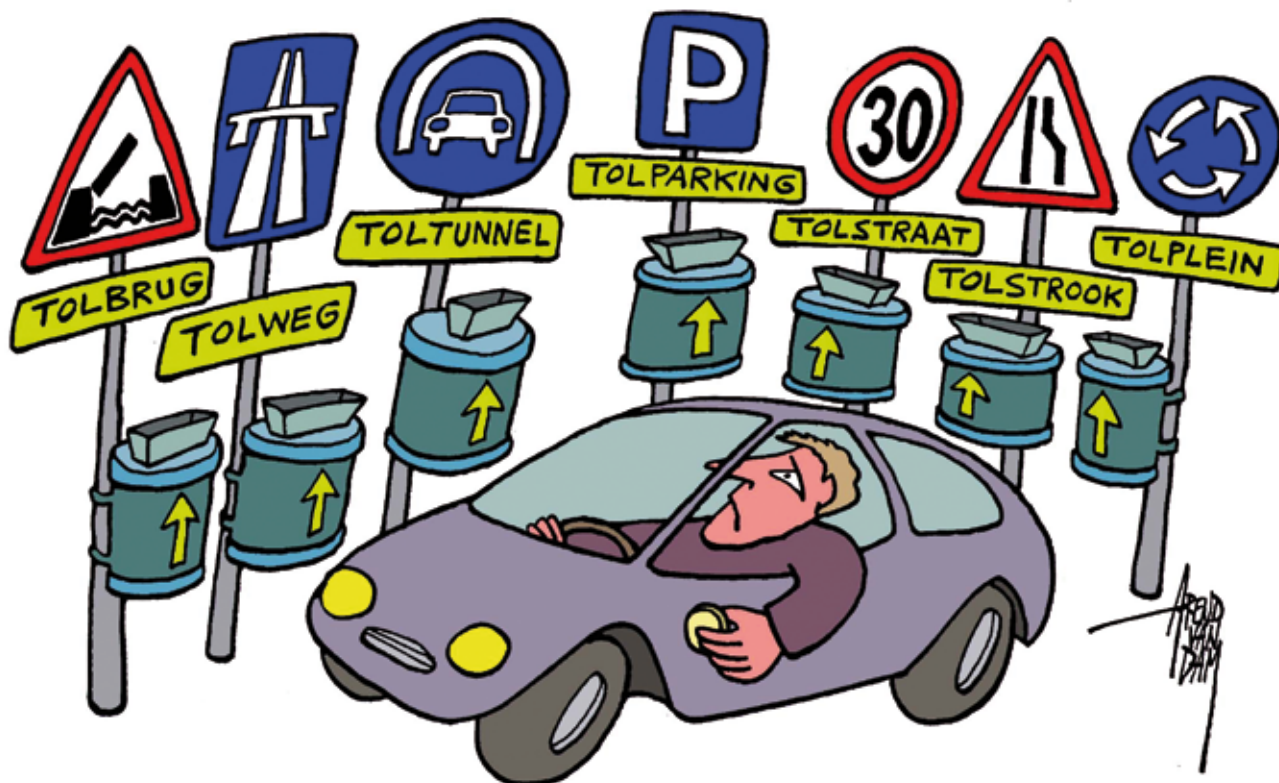
rond de binnenstad zijn flink afgenomen (Eliasson, Karlstrom, 2007).

Autobahn Vignet Zwitserland, Oostenrijk, Tsjechie, Hongarije

Steeds meer landen kennen een autosnelwegvignet. Het is een succesvol en relatief simpel systeem met vignetten voor korte of lange duur (tot een jaar). De handhaving gebeurt met videocamera's die kentekens controleren. De opbrengst wordt vaak gebruikt voor financiering. Voor Nederland zou een probleem zijn, dat er weinig mogelijkheden zijn om de autosnelwegen te ontwijken, en dat een vignet dus als een algemene heffing fungeert, die net zo goed in de Motorrijtuigenbelasting opgenomen kan worden. Maar het voordeel is wel dat automobilisten zich beter gaan realiseren welk prijskaartje aan hun verplaatsing hangt.

MAUT Duitsland, Oostenrijk, en Zwitserland

In Duitsland wordt een trajectafhankelijke tol op Autobahnen geheven (Lkw-Maut) voor alle zware bedrijfsvoertuigen vanaf 12 ton. De inning van de tol is in een publiek-private samenwerking uitbesteed aan Toll Collect GmbH. Een in de vrachtwagen ingebouwd apparaat (OBU) geeft via GPS



zijn positie door en aan de hand van de milieuemissieklasse en het aantal assen wordt het tarief bepaald. Het gebruik van GPS in plaats van dure portalen over de weg maakt het systeem ultramodern.

Uit de evaluatie door het Bundesamt für Güterverkehr (BAG, 2006) blijken de effecten op de modal split (verschuiving van vrachtauto naar andere vervoerwijzen, bijv. trein) gering te zijn. Er vindt wel een verschuiving plaats naar meer milieuvriendelijke vrachtautotypes. Ook zijn er routekeuze-effecten, van de Autobahnen naar het onderliggende wegennet, en naar routes via het buitenland.


Ook in Oostenrijk en Zwitserland wordt MAUT geheven. Er zijn verschillen per land. Zo geldt in Zwitserland de MAUT al

uit 1987 is een bonte stoet van plannen voorbijgetrokken. In de persoonlijke visie van de auteurs waren de voornaamste redenen dat ze het niet haalden (i) een veelheid aan doelstellingen, vaak met elkaar conflicterend (ii) het Nederlandse “poldermodel”, dat in dit geval de besluitvorming niet vergemakkelijkt (iii) de ruimtelijke structuur: het grootste deel van Nederland bestaat uit dichtbevolkt stedelijk gebied, waarin allerlei typen wegen naast elkaar voorkomen. Alles beprijzen is ingewikkeld, maar bij het beprijzen van slechts een deel van het netwerk ontstaan er allerlei problemen met sluiptverkeer.

Tot een paar jaar geleden was een van de felste tegenstanders de ANWB, aangevoerd door directeur Nouwen. Die stelde

road pricing, of krijgen pas hun volle effect na invoering van road pricing. Voorlopig blijft dus nog even het primitieve allocatiemechanisme voor schaarse wegcapaciteit bestaan, dat in essentie neer komt op “wie het eerst komt het eerst maalt”.

Conclusies

Op dit moment zijn er in de wereld een paar succesvolle voorbeelden van beprijzing. Zowel relatief eenvoudige systemen (autosnelwegvignet) als gecompliceerde (MAUT Duitsland). Geen enkel systeem is gebaseerd op marginale kosten, maar dat is vermoedelijk ook niet noodzakelijk, omdat een groot deel van de doelstellingen ook met eenvoudiger vormen van beprijzing haalbaar is. In Nederland wordt voorlopig nog even doorgepolderd. 

Literatuur

- BAG (2006). Marktbeobachtung Güterverkehr. Eineinhalb Jahre streckenbezogene Lkw-Maut – Auswirkungen auf das deutsche Güterverkehrsgerwerbe. Bundesamt für Güterverkehr
- Dargay, J.M., Goodwin, P.B. (1995) Evaluation of Consumer Surplus with Dynamic
- Demand. Journal of Transport Economics and Policy (mei 1995), 179-193.
- Eliasson, J., Karlstrom, A. (2007). Lessons from the Stockholm congestion charges. London: Association for European Transport Paper presented to the European Transport Conference, Noordwijkerhout, the Netherlands.
- Goodwin, P., Jones, P. (1989). Road Pricing, The Political and Strategic Possibilities. Paris: Prepared for Round Table 80 of the European Conference of Ministers of Transport: “Systems of Infrastructure Cost Coverage (Road Pricing, Principles and Application)”
- KIM (2007). Mobiliteitsbalans 2007. Den Haag: Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid, Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Website: www.kimnet.nl
- Van der Hoorn, A., de Wit, J. (1992). Rekening Rijden en Rekening Vliegen, in: Fase, M., van der Zijpp, I. (eds.). Samenleving en Economie in de 20e Eeuw. Leiden: Stenfert Kroese.
- HMSO (1964). Road Pricing; the Economic and Technical Possibilities. London.
- OECD (1987). Toll Financing and Private Sector Involvement in Road Infrastructure Development. Paris: Organisation for Economic Cooperation and Development.
- Schiphol (2007) Statistical Annual Review Schiphol, http://www.schiphol.nl/media/portal/_ir/pdf/pdf_files/2007_statistical_annual_review_v1_m56577569830822023.pdf

Verschillende tarieven naar tijd, plaats en milieuvriendelijkheid van het voertuig.

voor vrachtauto's vanaf 3,5 ton en op alle wegen, niet alleen op autosnelwegen. Ook is het tarief aanzienlijk hoger dan in Duitsland.

London Congestion Charge

Nadat Ken Livingstone uit de Labour Party was gezet wegens te linkse zienswijzen, keerde hij een paar jaar later terug als eerste gekozen burgemeester van London. Deze charismatische politicus slaagde erin om in het centrum van London een congestion charging system van de grond te krijgen. Het oorspronkelijke heffingsgebied uit 2003 is inmiddels vorig jaar uitgebreid naar het westen en de tolheffing is verhoogd van 5 naar 8 pond per dag. De heffing geldt tussen 7 en 18 uur. Het doel is reductie van congestie en met de opbrengsten worden investeringen bekostigd, vooral in openbaar vervoer. Het autoverkeer in het gebied is sterk afgenomen. Hetzelfde gold oorspronkelijk voor de congestie, maar die is om een aantal redenen (waaronder wegwerkzaamheden) weer sterk aan het toenemen.

Nederland

Een van de langstlopende “soap series” in Nederland is de invoering van “betaald rijden” (Van der Hoorn, De Wit, 1992). Sedert het “Bereikbaarheidsplan Randstad

dat de meeste filerijders geen enkel alternatief hadden, en dat Rekening Rijden dus neerkwam op “betaald in de file staan”. Een paar jaar later werd echter onder zijn leiding in het Platform Anders Betalen voor Mobiliteit consensus bereikt tussen een groot aantal maatschappelijke organisaties over de invoering van een “kilometerheffing”. Deze moet in de plaats komen van de bestaande belastingen als Motorrijtuigenbelasting, accijns, en de BPM belasting op nieuwe auto's. Het systeem heeft verschillende tarieven naar tijd, plaats, en milieuvriendelijkheid van het voertuig, en de “gemiddelde” automobilist zal niet duurder uit zijn dan vandaag. De huidige kabinetsplannen gaan uit van invoering in 2012. Of dat allemaal gaat lukken, zal de toekomst uitwijzen. Er is echter reden voor pessimisme.

Een slotopmerking, om niet helemaal in “gloom” te eindigen. Ook in Nederland is een aantal maatregelen genomen, die de files (kunnen) verminderen, bijvoorbeeld: betaald parkeren, veilige en comfortabele fietsroutes, het bevorderen van telewerken, verbetering openbaar vervoer in stedelijke gebieden en op specifieke corridors, dynamisch verkeersmanagement, spitsstroken, een beperkt aantal nieuwe wegvakken en tunnels. Maar die zijn minder effectief dan



Nu ook blok 3 al ten einde is en het zonnetje dat af en toe doorbreekt ons steeds meer naar de zomer doet verlangen, begint het einde van dit collegejaar steeds meer in zicht te komen. En daarmee ook het eind van ons bestuursjaar. Met gemengde gevoelens zijn we aan onze zoektocht naar nieuw bestuur 2008/2009 begonnen; het is stiekem toch wel moeilijk om afstand te doen van datgeen waar je een jaar lang aan gewerkt hebt. Ook zijn de Amsterdamse Carrière Dagen 2008 alweer achter de rug en kan de nieuwe commissie vol goede ideeën beginnen aan de organisatie voor 2009. En daarnaast hebben we gelukkig ook nog genoeg tijd gehad voor leuke en ontspannende activiteiten. Ook zullen er dit collegejaar nog een aantal mooie evenementen volgen.

Terugblik

Carnaval

In februari moest er natuurlijk Carnaval gevierd worden. Op zaterdagochtend vertrok de eerstejaarscommissie opgetogen met de trein richting het zuiden met als eindbestemming het altijd gezellige Kielegat (Breda). Onder het thema Wild-West had iedereen zijn mooiste cowboy outfit aangetrokken. Uiteraard was ervoor gezorgd dat ook in den vreemde de Sefa-huisstijl werd uitgedragen en kreeg iedereen een heuse oranje Sefa-cowboyhoed. Na de spectaculaire aankomst van Prins Carnaval (per helikopter), werd de rest van de dag besteed aan het verkennen van een aantal kroegen. Onder het genot van de nodige biertjes werden klassiekers als "Herten in de tuin" en "Opblaaskrokodil" luidkeels meegezongen. Moe maar voldaan vertrokken we 's avonds weer richting Amsterdam. Volgde jaar weer?!

Amsterdamse Carrière Dagen 2008

De Amsterdamse Carrière Dagen (ACD)

zijn weer achter de rug. Het evenement kende dit jaar zijn dertiende editie en de commissie werd gevormd door actieve studenten van Sefa en Aureus (VU). Na ruim een jaar lang voorbereiden was het op 3 maart 2008 in het World Trade Center Amsterdam zover: het grootste carrière-evenement van Amsterdam ging van start! De ACD zijn inmiddels een begrip onder Amsterdamse studenten, maar voor hen die het fenomeen nog niet kennen volgt een kleine introductie. De Amsterdamse Carrière Dagen zijn hét evenement om het gat tussen jouw leven als student en young professional te verkleinen. Je kunt in aankomende jaren met tientallen bedrijven. Naast bedrijfspresentaties, casesessies en individuele gesprekken is er gedurende de ACD ook de mogelijkheid om een breed scala aan informatieve en interactieve workshops en trainingen te volgen. Deze maken het je mogelijk op te vallen bij één van de vele potentiële werkgevers. Tevens is er de mogelijkheid om je CV te laten checken door een professional. Dit jaar waren er diverse themadagen. Aan-

sluitend op deze thema's werden specifieke trainingen aangeboden. Zo was er een dag genaamd 'van student naar starter' met een training gericht op arbeidsmarkt oriëntatie. Op een andere themadag 'blijf aan de top' werd onder andere een netwerktraining aangeboden.

De slogan van de ACD 2008 was: Bouw aan je toekomst! Deze slogan was tweeledig: allereerst bouw je natuurlijk aan je eigen toekomst en verzamel je tijdens de ACD al veel bouwstenen die bij kunnen dragen aan een fantastische carrière! Ten tweede wilden wij ook aan de toekomst van mensen bouwen die het niet zo breed hebben. We besloten om een goed doel te sponsoren: Imba, voor de bouw van weeshuizen in Zimbabwe. Per deelnemer hebben we € 2,- geschonken aan Imba. Dit resulteerde in een donatie van ruim € 1600,-.

Het werk voor de commissie 2008 zit er op en inmiddels is de commissie 2009 al van start om ook volgend jaar dit schitterende evenement neer te zetten. De commissie kijkt terug op een druk en gezellig, maar vooral bijzonder geslaagd jaar. Vanzelf-



sprekend hopen alle commissieleden dat het evenement ook volgend jaar verder zal groeien en wensen zij de commissie 2009 veel succes!

Pooltoernooi

Donderdagavond 28 februari stond in het teken van een groots pooltoernooi voor alle actieve leden van Sefa. Onder het genot van een hapje en een drankje begon de strijd om de titel van beste pooler. De voorrondes en ook de zinderende finale zorgden voor grappige, spannende en geniale momenten, maar vooral ook voor veel gezelligheid. Uiteraard waren er natuurlijk mooie prijzen voor de winnaars. Iedereen keerde tevreden naar huis of verplaatste richting één van de vele kroegen die het Leidseplein rijk is. Met dank aan de commissie!

Sefa Wintersport 2008

Van 7 t/m 16 maart vond de Sefa wintersport plaats. Een groep van bijna 50 studenten vertrok met de bus richting Briançon om te kunnen genieten van mooie pistes en, niet onbelangrijk, natuurlijk het gezellige uitgaansleven. Ondanks de sneeuwstorm die in de loop van de week passeerde, kwam iedereen met door de zon gebruide gezichten terug. Voor degenen die het après-skiën nog eens voorzichtig over willen doen, wordt er in april nog een borrel georganiseerd!

Borreltijd

En natuurlijk is er weer volop geborrel de afgelopen maanden... In januari werden er ondanks de tentamenstress toch nog een paar biertjes genuttigd, omdat een beetje ontspanning op z'n tijd natuurlijk nooit kwaad kan. Na de ALV in februari hadden de leden (en het bestuur) ook wel wat

ontspanning en een drankje verdiend dus ook dat werd een gezellige avond. In maart stond de borrel in het teken van Film.

Een heel assortiment aan nieuwe filmtitels werd uit de kast getoverd en de Krater werd omgebouwd tot een heuse Sefa Videotheek. Een aantal zeer geslaagde avonden dus!

In het vooruitzicht...

Publieke Sector Dagen

Op donderdag 24 april en op woensdag 14 mei vinden de Publieke Sector Dagen 2008 plaats. Al een paar maanden is de commissie druk bezig met het opstellen van een leuk programma waarbij studenten een kijkje in de keuken kunnen nemen bij verschillende instellingen binnen de publieke sector. Het thema voor dit jaar is Amsterdam vs. Den Haag. Daarom zal er één dag zijn waarop verschillende instellingen in Den Haag worden bezocht en zal op de andere dag Amsterdam worden aangedaan. De bedrijven die dit jaar bezocht worden zijn het Ministerie van Buitenlandse Zaken, het Ministerie van Economische Zaken, de Autoriteit Financiële Markten en het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Wil je meer weten of je inschrijven? Kijk dan op www.sefa.nl/psd.

Feest

Na het succes van het feest Intense in de Escape, wordt het de hoogste tijd om weer een mooie avond te organiseren. De feestcommissie is druk bezig met de voorbereidingen. Onder de naam Luxury zal er half mei een feest plaatsvinden in de Zebra Lounge met aansprekende DJ's. Het zal weer een onvergetelijke avond worden dus houd de website in de gaten voor meer info!



Agenda

| | |
|--------------------|--------------------------------------|
| 24 april en 14 mei | Publieke Sector Dagen |
| 14 mei | Sefa Feest - Luxury |
| 18 mei | Deadline aanmelden Bestuur 2008-2009 |

Het geheim van Skull and Bones

Een studentenvereniging op weg naar wereldheerschappij?

Tekst: Ruben van Tilburg



Tijdens de presidentsverkiezingen van de Verenigde Staten in 2004 was er een opmerkelijke overeenkomst tussen de twee kandidaten George W. Bush en John F. Kerry. Het bleek dat beide kandidaten in hun studententijd lid waren geweest van de studentenvereniging *Skull and Bones*. Wanneer in de maanden voor de verkiezingen Bush en Kerry naar hun lidmaatschap van deze vereniging werden gevraagd, antwoordden beiden dat het geheim is en zelfs zo geheim dat ze er niks over kunnen zeggen. Onderdeel zijn van het netwerk van *Skull and Bones* bleek na de overwinning van Bush erg handig, want de eerste personen die hij uitnodigde op zijn nieuwe verblijf, het Witte Huis, waren zijn jaargenoten. Daarnaast zorgde hij er al vrij snel voor dat elf leden van *Skull and Bones*, waaronder drie jaargenoten, allerlei lucratieve baantjes toebedeeld kregen: van ambassadeursschappen tot commissariaten en invloedrijke baantjes bij verschillende ministeries en de Central Intelligence Agency (CIA).

Er zou gesteld kunnen worden dat de orde van *Skull and Bones* invloed heeft in verscheidene belangrijke instituties van de Verenigde Staten. Wat is de geschiedenis van deze orde? Op welke andere vlakken heeft deze orde macht weten te vergaren? En wat kunnen we in de toekomst van *Bonesmen* verwachten?

De VS kennen een grote diversiteit aan studentenverenigingen, ook wel fraternities (broederschappen) genoemd. De meest invloedrijke vereniging in de VS is *the order*

of *Skull and Bones*, een genootschap gelieerd aan de Yale-universiteit. Deze orde werd in 1832 opgericht door de latere generaal William H. Russel en Alphonso Taft. Het interessante aan de laatstgenoemde oprichter is dat hij werd benoemd tot Amerikaans Minister van Justitie, Secretaris van Defensie (vele *Bonesmen* hebben vandaag de dag deze positie bekleed), ambassadeur van Oostenrijk en ambassadeur van Rusland (ook een post die vaak bekleed is door *Bonesmen*). Zijn zoon, William Howard Taft (ook lid van de orde), is de enige man die zowel President van Amerika is geweest alsook procureur-generaal bij de Hoge

Raad. Een nazaat van deze familie, Bob Taft, is heden ten dagen gouverneur van de staat Ohio.

Sinds de oprichting worden er ieder jaar slechts 15 nieuwelingen (sinds 1992 worden er ook vrouwen toegelaten) geselecteerd. Het betreft of de beste studenten van de universiteit, of studenten van gegoede en rijke families. Zodoende ontstaan lange familietradities waarbij elke nieuwe telg opgenomen wordt. De nieuwelingen ondergaan een inwijdingsritueel, welke bekend staat als *Tapnight*. Gedurende de avond van de eerste inwijdingsrite wordt de nieuweling belaagd door mannen in skeletpakken, worstelt hij naakt in de modder en neemt hij plaats in een doods-kist waar hij symbolisch sterft en opnieuw, op een hoger niveau, geboren wordt.

In de daaropvolgende tijd volgen lange avondsessies waar de nieuweling al zijn trauma's, angsten, dromen en de meest intieme details van zijn seksleven moet opbiechten. Deze rituelen vinden plaats in een tempel (*the Tomb*) op het terrein van Yale, waar de orde sinds 1856 is gevestigd, en is niet toegankelijk voor de buitenwereld. Naast deze tempel bezit de orde een vakantiewoning en een privé-eiland (*Deer Island*) aan de Canadese grens.

Het nummer 322 dat in het wapen van *Skull and Bones* staat, refereert aan het jaar 322 v. Chr., waarin de Griekse redenaar Demosthenes en de filosoof Aristotelis overleden. Er zijn veel theorieën over een eventueel verband met de vrijmetselarij, aangezien ook de vrijmetselarij de schedel en het getal 322 als symbool gebruiken en er leden zijn van *Skull and Bones* die ook bij



Links van de klok staat de voormalige president George H.W. Bush (1947)

ordes van de vrijmetselarij horen. Maar een direct verband tussen deze twee instituties is nooit bewezen.

Wat Skull and Bones onderscheidt van andere studentenverenigingen is dat het niet een alledaags feestclubje is, maar een orde die primair is gericht op het toekomstige succes van haar leden. De 15 nieuwelingen worden daarom ook geselecteerd op basis van kwaliteit en familie. Een citaat uit het eenmalige verenigingsblad *Iconoclast* uit 1873 onderstreept deze doelstelling: 'zij zijn de wereld ingetrokken en zijn in de meeste gevallen leiders geworden. (...) Het spreekt voor zich dat dit waardige mannen zijn'. Een aantal familienamen die al generaties lang onderdeel zijn van de orde zijn Rockefeller, Goodyear, Kellogg, Vanderbilt, Lovett, en drie generaties Bush. Het betreft hier een systeem dat zichzelf in stand houdt, want een *Bonesman* zal, eenmaal in een machtige positie, proberen andere leden van de orde ook op invloedrijke posities te krijgen.

Wat opvalt is de diversiteit aan bedrijven en organisaties die opgericht zijn door leden van Skull and Bones. Het betreft de oprichting van UNESCO, de bekende bladen *TIME* en *LIFE Magazine* en een van de grootste beurshuizen Morgan Stan-




The Tomb

bekende ketchup merk), Boeing en General Electric.

Een ander terrein waar de orde van Skull and Bones altijd een grote invloed op heeft gehad is de CIA (het vroegere Office of Strategic Services (OSS)). Het volgende citaat uit de biografie van George H.W. Bush (de vader van de huidige president) illustreert dit feit: 'Er waren zoveel *Bonesmen* in de OSS dat Yale's drinkmelodie, de Whiffenpoof Song, het onofficiële lied werd van de OSS.' Een ander citaat komt van een historicus te Yale: 'Yale heeft de CIA meer beïnvloed dan welke andere uni-

ken gedaan met, en diensten geleverd aan, zowel Hitler als Stalin. Daarnaast gaat het gerucht dat eind negentiende eeuw een aantal families rijk is geworden met opiumsmokkel.

Blijft de vraag of the Order of Skull and Bones een goed georganiseerd instituut is dat haar doel – haar leden zo succesvol mogelijk maken – met uiterste precisie weet te bereiken; of dat het meer een uit de kluiten gegroeide studentenclub is. Het is in ieder geval zo dat *Bonesmen* niet schromen om hun macht te gebruiken in het voordeel van andere leden. Dit is volgens sommigen de gouden formule en het unieke aan de orde, maar het lijkt te veel eer om vrij universele verschijnsels als vriendjespolitiek en het gebruikmaken van netwerken toe te schrijven aan Skull and Bones. Feit blijft dat het ondoenlijk zou zijn om een complete lijst van bekende *Bonesmen* en bedrijven waar zij een belangrijke rol hebben gespeeld in dit artikel te presenteren, want het moge duidelijk zijn dat in de top van veel bedrijven en organisaties *Bonesmen* invloedrijke posities innemen – tot aan het presidentschap toe. Misschien zitten sommige complottheorieën er niet zo veel naast en is Skull and Bones inderdaad – bewust dan wel onbewust – op weg naar wereldheerschappij. 

Bush zorgde er al vrij snel voor dat elf leden (waaronder drie jaargenoten) allerlei lucratieve baantjes toebedeeld kregen.

ley. Andere pas opgerichte bedrijven en organisaties werden vaak als eerste door *Bonesmen* bestuurd. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: de eerste president van de Federal Reserve Bank in New York; de eerste voorzitter van de onbekende maar invloedrijke American Society for the Judicial Settlements of International Disputes, de voorloper van de Volkerenbond; de eerste directeur van het Nieman Fund, die de meest prestigieuze journalistieke prijs van de VS verleent; en de eerste president van de Cornell universiteit. Daarnaast hebben *Bonesmen* altijd een belangrijke rol gespeeld in de bekende multinationals: Heinz (het

versiteit, waardoor de CIA de atmosfeer heeft gekregen van een klassenreünie. En *Bonesmen* hebben een van de belangrijkste rollen vertolkt.' Doordat de orde zo verweven is met de CIA werd deze ook niet gespaard in de complottheorieën over de moord op J.F. Kennedy.

Er is een aantal duistere praktijken die kleven aan de orde van Skull and Bones. Zo heeft een grote bank, de Union Banking Corporation, begin jaren veertig van de vorige eeuw onder leiding van acht *Bonesmen*, waaronder Harriman en Prescott Bush (de grootvader van de huidige president) za-

Bibliografie

- Chaitkin, A. & Tarpley W.G. (1992) George H.W. Bush: the Unauthorized Biography. 635 p. Washington: Executive Intelligence
- Millegan, K. (2004) *Fleshing out Skull and Bones: investigations into America's most powerful secret society.* 712 p. Walterville: Trine Day
- Nijeboer, A. (2001) *Skull and Bones – machtig netwerk in de Amerikaanse politiek.* Instituut voor sociale driegeleding
- Robbins, A. (2003). *Secrets of the Tomb. Skull and Bones, The Ivy League and the Hidden Paths of Power.* 230 p. Boston: Back Bay Books
- Skull and Bones (1873). *Iconoclast*, volume 1, nummer 1. New Haven
- Sutton, A.C. (2002). *America's Secret Establishment. An Introduction to the Order of Skull and Bones.* 317 p. Walterville: Trine Day

Ruben van Tilburg is 21 jaar. Hij is vierdejaars student *Algemene Economie*. Hij zat in de Rostra Congrescommissie 2007.



Ben jij het gemotiveerde, onderzoekende schrijftalent dat onze redactie komt versterken?

Rostra Economica zoekt nieuwe redacteuren die verder (willen) kijken dan alleen de inhoud van hun studieboeken. De Rostra is het podium, jij vertelt het verhaal achter de werkelijkheid die je dagelijks beleeft. Ontwikkel jezelf, laat anderen zich ontwikkelen en heb een leuke tijd: welkom bij de redactie van Rostra Economica.

Rostra Economica: de inhoud

Ieder collegejaar zijn er vijf Rostra's, waarvan elke een actueel en interessant thema heeft waarbinnen je als redacteur de vrijheid hebt om je eigen onderwerp en invalshoek voor jouw artikel te kiezen. Rostra Economica bestaat voor ongeveer 60% uit semi-wetenschappelijke artikelen, waarvan een aanzienlijk deel binnen het thema valt. Een goed vooronderzoek is cruciaal voor een goed artikel, maar creativiteit en originaliteit worden gezien als de slagroom op de taart. Daarnaast bevat vrijwel iedere Rostra een interview met een bekende of invloedrijke 'captain of industry', wetenschapper of politicus. In de afgelopen twee jaar interviewden Rostra-redacteuren onder anderen Ad Scheepbouwer (CEO KPN), Alexander Ribbink (COO TomTom) en Fred Teeven ('crimefighter' en prominent VVD'er).

Verder zijn er vaste rubrieken als 'docent op onderzoek' en 'niet verplicht, wel aanbevolen'. Deze rubrieken laten zien wat

economisch onderzoek in de praktijk inhoudt, en hoe je jouw economische kennis kan verbreden buiten de 'standaard' studieboeken om.

Rostra Economica: de mensen

De enige overeenkomsten tussen Rostra-redacteuren zijn hun interesse in economie in de breedste zin van het woord en hun enthousiasme om deze interesse in een artikel tot uiting te laten komen. De redactie van Rostra Economica bestaat dan ook uit studenten met allerlei achtergronden. Redacteuren komen uit verschillende economische studies, maar ook politicologie en sociologie zijn studies die binnen de redactie vertegenwoordigd zijn. Deze mix zorgt ervoor dat thema's vanuit een breed perspectief bekeken worden.

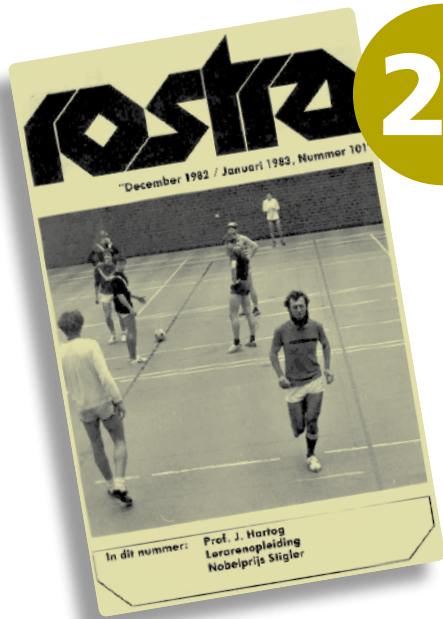
Rostra Economica: waarom redacteur worden?

Als redacteur word je uitgedaagd om verder te kijken dan alleen de inhoud van je studieboeken. Je krijgt de gelegenheid om

jouw visie uit te dragen in een blad dat bekend staat als een van de beste faculteitsbladen van Nederland en door velen binnen en buiten de faculteit gelezen wordt. Indien nodig of gewenst biedt Rostra Economica je begeleiding aan bij het schrijven van je eerste artikel(en). Denk hierbij aan begeleiding door ervaren redacteuren. Veel ervaring met het schrijven van artikelen is dus geen vereiste. Motivatie is dat zeker wel!

Naast het 'werk' is er natuurlijk ook regelmatig tijd voor ontspanning. De redactie gaat een aantal keer per jaar gezamenlijk uit eten, nieuwe redacteuren kunnen de drukkerij bezoeken en alle Rostra redacteuren worden uitgenodigd voor alle activiteiten voor actieve leden van Sefa, waaronder borrels en weekendjes weg.

Als je enthousiast bent geworden en redacteur wilt worden of als je geïnteresseerd bent maar eerst nog wat meer informatie wilt, mail dan naar rostra@sefa.nl of naar internezaken@sefa.nl. Je kan ook kijken op www.sefa.nl/rostraeconomica, bellen met Sefa via 020-5254024 of even naar de Sefa kamer komen (kamer Eo.02, bij de boekenbalie in de E-hal). ☺



25

jaar geleden in de Rostra

Tekst: Tosca Hilgers

Met de ambitie om ook deze rubriek binnen het thema van deze editie te laten passen, ging ik op zoek in de oude Rostra's, in de hoop een artikeltje te vinden wat enigszins met Amerika te maken had. Wellicht kon ik iets vinden over een verkiezingsstrijd uit het verleden, of misschien had men een stuk geschreven over een van de oorlogen waarin de VS destijds verwickeld zat. Al gauw kwam ik tot mijn verbazing een uitgebreid verslag tegen van een studiereis naar, jawel: de Verenigde Staten. Het doel van deze reis was, zoals in de inleiding van het verslag geschreven staat: *'...ter plaatse te gaan vaststellen wat de gevolgen zijn van de verplaatsing van een groot deel van de economische bedrijvigheid uit de noordoostelijke staten en steden naar het zuiden, de zgn. 'Sunbelt'.* De Sunbelt is een gebied dat in het zuid/zuidwesten van de VS ligt. Vanaf de jaren '60 vestigden zowel mensen als bedrijven zich meer en meer in de Sunbelt. Hierbij enkele fragmenten uit de verhalen van deze uitverkoren studenten, die in het voorjaar van 1982 naar New York, Boston en Atlanta reisden.

New York

"Op Manhattan konden we twee interessante verschijnselen waarnemen: de gevolgen van de 'zoning-regulation' en de voortschrijdende 'gentrification' van Manhattan. Zoning-regulation behelst voorschriften t.a.v. de ruimtelijke ordening. In downtown van Manhattan hebben ze vooral betrekking op het neerzetten van wolkenkrabbers. (...)

Gentrification houdt in: de trek van koopkrachtige Amerikanen terug naar wonen in de stad. De

'american dream' van de oudere generaties Amerikanen is een huis in het groen van de suburbs, maar veel van hun kinderen vinden het daar saai, voelen een gemis aan cultuur en gaan terug naar de stad. In de wijk Soho worden 19^e eeuwse fabriekspandjes omgebouwd tot luxueuze appartementen.'

We zijn inmiddels 25 jaar verder en duidelijk is dat de twee genoemde verschijnselen zich enorm hebben voortgezet. Het aantal wolkenkrabbers in New York is immens en de wijk Soho is een van de duurste wijken in New York, waar menig Bekende Amerikaan te vinden is.

Boston

"Hoewel Boston net als iedere andere Amerikaanse stad zijn 'skyline' heeft, maakt New England als geheel meteen een onmiskenbaar Europese indruk. Dit merkten we met name de volgende dag bij ons bezoek aan de Kamer van Koophandel van Boston. De Europese mentaliteit, of misschien ook wel in het bijzonder goed inspelen op de behoeften van de gasten (zoals het een Kamer van Koophandel betaamt!) maakt dat we ontvangen werden met koffie en gebak, een voor Europese begrippen zeer gewone gebeurtenis, die daarentegen zeer on-Amerikaans is en die gedurende het verdere verloop van onze studiereis uniek bleek te zijn geweest.

Ik vraag me af of men bij de Nederlandse Kamer van Koophandel ook met koffie en gebak wordt ontvangen, hoewel de 'ontvangstgewoonte' over het algemeen nog steeds gebruikelijk is. De gastvrijheid was echter niet het enige dat de studenten opviel aan Boston.

"Ondanks het feit dat de economisch geografische ontwikkelingen zich tegen het noord-oosten gekeerd hebben, weet Boston zijn positie te handhaven en zelfs te verbeteren. Dankzij de aanwezigheid van Harvard University en het daarmee verbonden Massachusetts Institute of Technology blijft Boston een zeer belangrijk technologisch centrum."

Nog steeds speelt onderwijs een belangrijke rol in Boston. Zowel Harvard University als MIT behoren tot de meest prestigieuze universiteiten ter wereld, met zeer hoge toelatingseisen voor (aspirant-)studenten, hoge collegegelden, hoge salarissen aan hoogleraren en een grote kans op een uitstekend betaalde baan na het afstuderen. Beide universiteiten liggen in de universiteitsstad Cambridge.

Atlanta

Atlanta is de hoofdstad van de staat Georgia. De studenten die de studiereis maakten kregen in Atlanta een uitgebreide uiteenzetting over de voordelen die Georgia ondernemers te bieden heeft:

"... goede transportfaciliteiten, lage bouwkosten, een prettig leefklimaat en vooral een ruime arbeidsreserve en geringe vakbondsmacht waaruit resulteren: weinig stakingen en lage lonen. De aantrekkelijkheid van deze factoren werd in een aansluitende forumdiscussie met vertegenwoordigers van het Nederlandse bedrijfsleven nog eens bevestigd. Aanwezig waren vertegenwoordigers van A.B.N., Batavus, Grolsch, K.L.M. en P.G.G.M Pensioenfonds. (...) Alle bedrijven hebben goede vooruitzichten, behalve Batavus dat zich van de Amerikaanse markt gaat terug trekken; de bromfiets blijkt in de VS niet aan te slaan."

Het aangename ondernemersklimaat in Georgia is nog steeds aan de orde. Er zijn meerdere Nederlandse bedrijven met een Amerikaans hoofdkantoor in Atlanta, waaronder: ING groep NV en Randstad Holding NV (bron: www.globalatlanta.com).

Dankzij deze studiereis hebben de deelnemende studenten duidelijk een beter beeld gekregen van de gevolgen van de verplaatsing van veel economische bedrijvigheid naar de Sunbelt, zo schrijft de auteur van het verslag: *"...we kunnen terug zien op een inspannende, maar afwisselende en vruchtbare reis".* ⁶⁶

Tosca Hilgers is 21 jaar. Ze is tweedejaars student Bedrijfskunde. Ze is mede-eigenaar van het studentenuitzendbureau Skanna.



Foto: Bob Bronshoff

Economie valt in vier woorden samen te vatten, voor al het andere is er literatuur

Bij Arnon Grunberg gaat literatuur verder waar economie ophoudt

Tekst: David Hollanders

Op een economiecongres reageerde een econoom in de zaal -toen de spreker loyaliteit als verklaringsgrond voor samenwerking voorstelde- 'being friendly is endogeneous.' Dit discussiepunt was meteen beslecht. Hoffelijkheid, vriendschap en liefde, de economie leert dat het endogeen is. Zo valt ook het wereldbeeld van Arnon Grunberg samen te vatten. Mensen zijn aardig tegen je omdat ze iets van je willen. En als je wilt dat mensen je aardig vinden moet je ze bijgevolg iets te bieden hebben.

Dat is niet de enige overeenkomst tussen de economische wetenschap en het wereldbeeld van Arnon Grunberg; in veel zijn beide gelijk, op het gebruikte vocabulaire na dan. Toch is Arnon Grunberg geen econoom geworden maar schrijver. En dat heeft -behalve met het voortijdig verlaten van de middelbare school- alles te maken met de poging van Arnon Grunberg en diens personages zich toch te onttrekken aan het eigen wereldbeeld dat elk menselijk contact een transactie is. Er moet meer zijn. Literatuur is de zoektocht of niet toch echt menselijk contact mogelijk is, en vooral hoe dan. De uitkomst van die zoektocht is dat dat niet mogelijk is of dat, zo je wilt, vriendschappelijkheid inderdaad endogeen is.

Economie is oorlog

De kern van de economie is, bij monde van econoom Edgeworth: 'The first principle of Economics is that every agent is actuated only by self-interest'. Wie wil weten wat er gebeurt als dit beginsel in de handen van een schrijver valt, komt bij Grunberg terecht. Daar vallen veel economische noties zo terug te lezen, anders geformuleerd weliswaar. Enkele voorbeelden.

De econoom Easterly hekelde in zijn boek *The Great White Burden* wat hij de dubbele tragedie noemt; de eerste tragedie is dat

de derde wereld arm is, de tweede is dat de elk decennium verdubbelde ontwikkelingshulp hen niet bereikt. Easterly wijt deze tragedie aan gebrek aan CIAO, een afkorting voor *consumer feedback, incentives, accountability and omniscience*. Steeds weer blijkt de wens geld aan goede doelen te geven groter dan het verlangen te controleren of het daarvoor ook gebruikt wordt. Grunberg op zijn beurt stelt dat armoedebestrijding vooral goed is voor de armoedebestrijders: 'Van elke tien dollar uitgegeven aan armoedebestrijding, gaan er negen dollars naar de armoedebestrijders, één dollar gaat naar de arme zelf'. Engagement is maar ijdelheid, waarvan het symptoom is dat 'min of meer bekende personen naar gebieden reizen waar ze met een gerust geweten kunnen verklaren 'vreselijk, vreselijk, vreselijk'. Armoedebestrijding is de voortzetting van eigen belang met andere middelen, dat weliswaar vergezeld gaat met vrome verklaringen, maar dat maakt het eigenbelang er niet minder om. Alleen maar groter eigenlijk.

Een ander voorbeeld. Veel mensen stemmen niet, en vote or die was de versie van 'vreselijk, vreselijk, vreselijk' waarmee min of meer bekende Amerikanen uiting gaven aan hun engagement. Wie niet stemt,

bevindt zich evenwel in goed gezelschap, daar het economen ook altijd verbaasd heeft dat mensen stemmen. De uit de moeite van het stemmen bestaande *shoel-ter costs* zijn klein en toch niet verwaarloosbaar, terwijl de kans dat de stem er toe zal blijken te doen wel degelijk verwaarloosbaar is. Rationele stemmers stemmen niet. Bij Grunberg wordt deze zogeheten voter paradox: 'In een klein hokje een vakje rood maken en dan denken dat je macht uitoefent, is een vorm van bijgeloof'.

De paradox is geen paradox, het is welbeschouwd een vorm van bijgeloof. Wat niet wegneemt dat het mogelijk nuttig bijgeloof is, want de schijn van invloed die een democratie uitdeelt valt 'te verkiezen boven een staat die niet meer de moeite neemt dergelijke schijn uit te delen'. Alle pogingen van barricadelopers, pamflettisten, pennenklimmers, actievoerders om de schijn van invloed om te zetten in daadwerkelijke invloed is daarbij ook maar weer schijn, want 'Systeembestrijders zijn er voornamelijk op uit om onder gunstigere voorwaarden deel te nemen aan dat systeem'. En dat doet denken aan de democratiseringstheorie van de economen Acemoglu en Robinson; democratisering is volgens hen het middel van de elite om revolutie af te kopen, als repressie te kostbaar geworden is. Een definitie van democratie is dan, nu weer in de woorden van Grunberg, 'een systeem waarbij de leiders niet al te veel last hebben van het volk en het volk niet al te veel van de leiders'.

Terug naar Edgeworth voor nog een ander voorbeeld. Bovengenoemd citaat vervolgt: 'The workings of this principle may be viewed under two aspects, according as the agent acts without, or with, the consent of others affected by his actions. In wide senses, the first species of action may be called war; the second, contract.' Ruil is ook maar één manier waarop transacties plaats kunnen hebben, oorlog is de andere. En dat laatste klinkt bij Grunberg dan zo: 'oorlog is niet alleen de logische voortzetting van competitie, hij is het natuurlijke gevolg ervan. De mededeling dat oorlog onbeschaafd is, betekent niet meer dan dat het onbeschaafd is dat er naast Albert Heijn nog andere supermarkten bestaan.' Oorlog is niet het tegendeel van competitie, maar de uitbreiding ervan.

Dat is natuurlijk niet de officiële verklaring voor oorlog, maar officiële verklarin-

gen zijn in de eerste plaats officieel en pas in de laatste plaats een verklaring, dat wil zeggen: 'Oorlogen worden gevoerd om strategische redenen; de moraal is marketing'. En dat standpunt is eigenlijk gelijk aan dat van een econoom die kijkt naar wat mensen doen (*revealed preferences*), niet naar wat ze beweren te doen (*stated preferences*). Ideologie dient er vooral toe de ideoloog te verkopen. Toegepast op het Midden-Oosten geldt dan: 'Wat zijn een paar honderd dode Palestijnen en Israël's per jaar, als onze olieaandelen ieder jaar meer waard worden? (...) Als dat conflict daar wordt opgelost, is het zeer slecht voor de olie. Wees gerust, daarom wordt het niet opgelost.' De kost gaat voor de baat uit, en de baat gaat voor alles uit. Een uitgesproken standpunt, waar ook economen zich evenwel soms in vinden kunnen: 'I am saddened that it is politically inconvenient to acknowledge what everyone knows: the Iraq war is largely about oil.' Dit zijn de woorden van Greenspan, die deze woorden later overigens wat nuanceerde. Misschien won politiek opportunisme het bij nader inzien toch weer van zijn droefheid. Dat zou dan in het wereldbeeld van Grunberg passen,

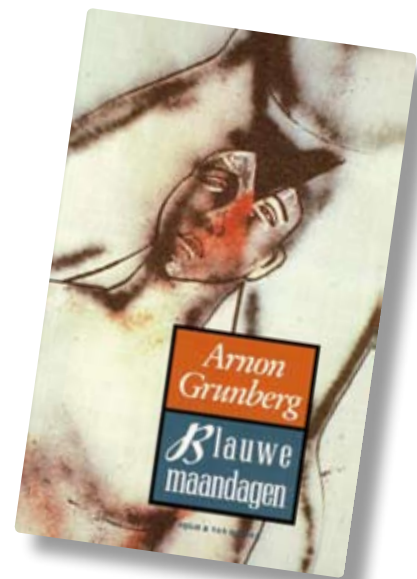
Sommige dingen zijn niet te koop, en toch de moeite van het nastreven waard.

waar opportunisme het altijd wint van droefheid. Niet dat dat erg is, althans elk alternatief is minder aantrekkelijk: 'onversneden idealisme is moordzuchtiger gebleken dan de hang naar winstmaximalisatie'.

Arnon Grunberg zijn columns bestaan altijd uit dit soort staccato achter elkaar geplaatste aforismen en one-liners. Menigeen wordt dat wel eens te veel; Grunberg is wel verwetend dat hij het verschil niet weet -of niet maakt- tussen stellen en aantonen. Hij beweert veel, maar hij doet geen moeite er zelfs maar de schijn van een theorie op na te houden, die moet de lezer zelf bedenken. En dan is economie de theorie die er bij Grunberg vervolgens bijgedacht kan worden. Zo nonchalant als het debiteren van economische aforismen is, zo zorgvuldig en onontkoombaar is evenwel zijn oeuvre opgebouwd.

Literatuur is een interbellum

In *Figuranten* schrijft Grunberg: 'Economie valt in vier woorden samen te vatten: geluk is te koop. En iets dat te koop is, daar ga je niet op zitten wachten aan de kant van de weg. Daar ga je op af. Met je portemonnee. En als je geen portemonnee hebt met je creditcard. En als je ook geen creditcard hebt met de portemonnee van iemand anders.' Zie daar, geluk is te koop. Als dat zo was, althans als Grunberg hier werkelijk van overtuigd was, dan zou literatuur geen functie hebben. Toch is hij schrijver en geen bankier, actuaris of advocaat geworden, hij is er dan ook niet zeker van dat geluk te koop is. Sommige dingen zijn niet te koop, en toch de moeite van het nastreven waard. De vraag is: hoe? De verhouding tussen economie en literatuur wordt hier duidelijk: 'Alles wat je met geld kon kopen, moest je met geld kopen, en woorden moest je gebruiken voor dat wat niet met geld kan worden gekocht. Gemist worden bijvoorbeeld.' Uit alles blijkt dat het uiteindelijk gaat om gemist worden, dat wil zeggen: contact. Dan is geld toch niet genoeg, daar zijn woorden voor nodig, daar is literatuur voor nodig. Grunberg zijn universum wordt bevolkt



door mensen die gemist willen worden, en die daarvoor alle middelen en dan vooral woorden inzetten. Je zou kunnen zeggen dat literatuur verder gaat waar economie ophoudt.

Voor zijn debuut *Blauwe maandagen* gaf Grunberg in eigen beheer *Brief aan M.* uit. In deze brief aan een begeerde vrouw strijden het verlangen naar contact en de angst ervoor om voorrang. Het compromis tussen die twee is brieven schrijven. Daarbij is de brief al niet eens meer aan de geadresseerde gericht. Hoop dat de liefde wederzijds zou kunnen zijn spreekt er in elk geval geen moment uit, en toch is de be-

bent. Als je de strijd die een relatie is, wint. Dat een omgang een strijd is, is misschien geen alledaagse gedachte, maar al minder vreemd als de bedenker ervan iemand is voor wie elke relatie de angst voor de afwijzing met zich meedraagt.

Maar ook dan is de vraag op zijn plaats, wat de winnaar nu eigenlijk wint? Het interessante aan *Fantoompijn* is de pro-en epiloog; hierin neemt de zoon van de hoofdpersoon afstand van zijn vader. De zoon kan en wil niet in de werkelijkheid van zijn vader leven, omdat die werkelijkheid onleefbaar is. Die werkelijkheid is failliet, zijn vader eindigt als een eenzame,

‘Wie emotionele invloed wil uitoefenen op mensen, kan zelf het beste niet teveel last hebben van emoties.’

hoeft die liefde uit te spreken onbedwingbaar. Waarom is dat? Verwoorde gevoelens zijn kennelijk minder pijnlijk. Schrijven omdat je niet weet wat je zeggen moet. *Blauwe maandagen* is een variatie op dit thema. Hier is het compromis prostitutie-bezoek; enkel in schijn een groot verschil. Wie angst en verlangen door twee deelt, komt bij betaalde liefde uit. Bij menselijk contact dat een transactie is, waarmee de ander op afstand blijft.


Zijn de personages in vroege romans nog vooral bang, in de roman *Fantoompijn* heeft het hoofdpersoon de angst overwonnen. De angst heeft plaatsgemaakt voor het vermeende inzicht dat alles spel is. In bijzonder is een relatie een spel om te kijken wie er als eerste kapot gaat aan dat spel. Er is wel behoefte aan contact, maar er is ook de zekerheid dat aan dat contact vroeg of laat iemand kapot zal gaan. En om die zekere pijn te verzachten, om onkwetsbaar te worden, moet de relatie opgevat worden als een spel. En wie het opvat als een spel, zal meer kans maken dat spel te winnen: ‘Wie emotionele invloed wil uitoefenen op mensen, kan zelf het beste niet teveel last hebben van emoties.’ De hoofdpersoon meent eindelijk te doorzien hoe het verlangen gemist te worden kan worden ingelost. De ander afhankelijk maken, en dat kan alleen als je zelf niet afhankelijk

fabulerende mythomaan. Ook literatuur en woorden zijn maar uitstel van executie. Het vermoeden dat het in feite Grunberg is die hier afstand doet van zichzelf groeit met zijn laatste twee boeken uit tot een zekerheid.

De laatste twee romans tonen mensen die niet eens meer spelen. Mensen die overkomt wat ze vrezen, die bezig zijn verlaten te worden, en die zich daar –dat is het gekke– niet eens meer tegen pogen te verzetten, zelfs niet in hun fantasie. Het gaat –kortom– om mensen die het leven opgegeven hebben. En om wat er dan nog van het leven over is. En het moet gezegd, dat is weinig. Eigenlijk niets, want zelfs in de berusting blijkt geen rust te vinden. Ook dan nog moet er een daad gesteld worden, waarvan bij voorbaat evenwel vaststaat dat die ook geen verlossing brengen zal. Het doel van het leven is gemist, of zoals in *De Asielzoeker* staat: ‘Vluchten doe je door de schoorsteen van het crematorium’. En daarmee is zijn oeuvre het antwoord op de door de 21-jarige Grunberg in *Brief aan M.* opgeworpen vraag: ‘Ik dacht na over wat er met hoop gebeurt als zij door niets meer wordt gevoed’. Hoop sterft het laatst en in het werk van Grunberg is het inmiddels mordsdood. Contact blijkt, althans in de wereld van Grunberg, niet mogelijk. Niet met geld, maar ook niet met woorden.

Tot slot

Grunberg zijn herinnering aan het vak economie op de middelbare school is een leraar die een bankbiljet verbrandde om aan te tonen dat geld geen intrinsieke waarde heeft. Geld ontleent zijn waarde aan het geloof dat de ander het accepteren zal. Zo kan het oeuvre van Grunberg ook samengevat worden; het op de brandstapel leggen van gevoelens om aan te tonen dat het geen werkelijke waarde heeft. Denk althans niet dat de ander werkelijk iets voelt. Denk zelfs niet dat je zelf werkelijk iets voelt. Denk niet dat menselijk contact mogelijk is.

Literatuur gaat bij Grunberg door waar economie ophoudt. Woorden zijn er in zijn eerste romans voor alles wat niet met geld te koop is, en dat is: gemist worden. Zijn laatste romans verwoorden de teleurstelling over de valse munt die ook woorden blijken te zijn. Menselijk contact is een transactie die niet werkelijk tot stand komt. Alle woorden ten spijt. Er is enkel economie, en dat valt in vier woorden samen te vatten: being friendly is endogenous. 

David Hollanders is promovendus aan de FEB, en verbonden aan Netspar. Verder werkt hij bij SEO Economisch Onderzoek en volgt het M.Phil programma van het Tinbergen Instituut.



top: Daniel, Yvan, Kasper, Danilo, Mark bottom: Tjalmar, Lilian, Kevin

Your University, Your interest, Your Student Council!

The FSR has been working hard on affairs concerning every student. We have been busy with some minor topics like grading periods, but our main focus in this period is the quality of education and examination rules. We have a new member in our council. Lucienne has taken the place of Kasper who is studying in Taiwan this semester. In February we have been working on our reputation. This is because a lot of students do not know what the FSR is, what it does and what it can do for them. The promotion week was a success and helped improve our image with students. Finally, the council has been working on attracting new members for the academic year 2008-2009.

OER

The education and examination regulation is one of the main points on our agenda at the moment. The faculty student council is examining the proposal of the new OER and discussing the points it would like to change. For example, what about being member of a study board during your honours programme? And why not reduce the proposed deadline for exam grading from 20 to 15 days? These are just some of the points which will be discussed in the next meeting with the board of the faculty. We will make sure that the student is the centre of attention during this meeting!

Campaign: exam grading periods

At the end of February we conducted a campaign together with other councils against long grading periods. A teacher has 15 working days to correct exams and to send the grades to the administration. This deadline is often broken, which has several disadvantages for the student. To examine the problem the councils launched a website: www.studentenraad.nl/nakijktermijn. Many students have already reported courses where the correcting times have been exceeded. We have been able to solve a lot of these cases. The site will remain active so let us know if you are waiting too long for your grade!

General Contact

The FEB student council represents you! Our main objective is to enhance the Education, Facilities and Quality Care on our faculty. We have open meetings every week and you are free to take a look at our business plan. If you have a complaint, remark, question or just an opinion on anything regarding your faculty, we invite you to come during our visiting hours, Monday to Thursday between 11 a.m. and 1 p.m. in room E1.26.

FEB Facultaire Studentenraad
Roetersstraat 11
1018 WB Amsterdam
Room 1.26

Tel.: +31 20 525 4384
Email: feb@studentenraad.nl
www.studentenraad.nl/feb

De problemen in het academisch onderwijs: memo aan de decaan

Tekst: Hans van Ophem en Ugur Özcan

In de *Rostra Economica* van juli 2007 beschreven Ugur Özcan en Melle Bijlsma een, naar hun mening, kernprobleem in het onderwijs van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde (FEB). Hierbij wordt de hogere waardering van onderzoek en de selectie & begeleiding van het academisch personeel als mogelijke oorzaken aangegeven voor de (soms) ervaren beperkte kwaliteit van het onderwijs op de FEB. Goed onderzoek levert het respect op van collegae en houdt langdurig stand. Zij concludeerden verder dat de prikkels vanuit de organisatie niet in de goede richting wijzen en hebben suggesties gedaan om het onderwijs meer op de voorgrond te krijgen.

Naar aanleiding van dit artikel heeft Hans van Ophem, de directeur van het onderwijsinstituut FEB, in de *Rostra Economica* van september 2007 de situatie vanuit zijn perspectief geanalyseerd. Van Ophem gaf aan dat hij het grotendeels eens is met de analyse van Özcan en Bijlsma. Volgens hem worden deze problemen echter niet alleen veroorzaakt door docenten, maar spelen ongemotiveerde studenten ook een belangrijke rol. Hij concludeert (i) dat universiteiten het onderwijs serieus moeten gaan nemen (zelfde conclusie als Özcan en Bijlsma). Hierbij geeft hij aan dat de sterke dominantie van onderzoek moet worden aangepakt, zodat goede docenten in universiteiten ook carrière kunnen maken; (ii) dat studenten hun studie serieus moeten nemen. In zijn woorden komt dit neer op "In een voltijdsopleiding dienen studenten ook voltijd te studeren"; (iii) dat het

onderwijssysteem aangepast moet worden, waardoor men de onderwijskwaliteit goed kan meten, vergelijken en verbeteren. Hierbij zou kunnen worden gedacht aan landelijke tentamens voor bepaalde onderdelen van de studie of een serieuze landelijke vergelijking van tentamens en beoordelingsnormen.

In een reactie op de artikelen van Özcan & Bijlsma en Van Ophem schreef Arthur Schram, hoogleraar experimentele economie en lid van de ondernemingsraad, dat hij het grotendeels eens is met de analyse van Van Ophem. Volgens Schram is het door Özcan & Bijlsma en Van Ophem geschetste beeld echter te negatief. Hij verwijst hierbij op programma's en vakken waarin, volgens zijn mening, uitstekend onderwijs wordt gegeven aan goed gemotiveerde studenten. Dat verandert niets aan het feit dat er wel degelijk sprake is van kwaliteitsproblemen in onderwijs aan universiteiten. Net als Van Ophem, geeft ook Schram aan dat zowel slecht functionerende docenten als onvoldoende gemotiveerde studenten hiervoor de hoofdoorzaken zijn. Schram komt met een aantal aanbevelingen om de situatie rond het gebrekkige onderwijs aan universiteiten te verbeteren. Deze aanbevelingen zijn (i) de facul-

teit moet bij aanstellingen eisen stellen aan het wetenschappelijk personeel over hun taken, namelijk onderwijs en onderzoek. Hierbij geldt, geen compromissen meer! Een geweldige onderzoeker met weinig onderwijservaring moet een cursus volgen en in de proeftijd laten zien dat hij of zij goed les kan geven; (ii) voor het bestaand wetenschappelijk personeel geldt dat zowel een goede onderzoeker die slecht doceert als een goede docent die slecht onderzoekt moeten worden bijgeschoold; (iii) het optimaliseren van de afdeling kwaliteitszorg. In de ogen van Schram is de onderbezetting van de afdeling kwaliteitszorg een van de belangrijkste problemen; (iv) de communicatie van vakevaluaties. Volgens Schram kunnen alle vakevaluatierapporten (bij voorkeur) op de facultaire website openbaar worden gemaakt. Deze moeten uiteraard alle relevante informatie, zoals het aantal respondenten, reactie van de docenten, et cetera, bevatten.

Zoals hierboven aangegeven zijn er verschillende aanbevelingen gemaakt om de kwaliteit van het onderwijs aan de FEB te verbeteren. Maar hoe kan de kwaliteit van het onderwijs verbeterd worden? In de navolgende tekst worden twee expliciete en gerelateerde mogelijkheden besproken, namelijk het implementeren en optimaliseren van het beoordelingstraject van docenten aan de hand van 'target agreements' en, complementair hieraan, het introduceren van een bonus/malus systeem voor onderwijs.

De eerste mogelijkheid is om het onderwerp lesgeven, begeleiden van studenten et cetera in de functioneringsgesprekken van docenten op te nemen. Hiervoor kan gebruikgemaakt worden van de vakevaluaties die ieder blok voor alle vakken worden gehouden. Hier geven studenten hun mening over vakken, docenten, leerstof, leerstof et cetera. Vervolgens moeten er voor slecht presterende docenten maatregelen worden gecreëerd en schriftelijk vastgelegd. Er moet dus een plan van aanpak komen met de onderliggende tussenstappen en een verbetertermijn. Vervolgens wordt er een 'target agreement' met een docent ondertekend. Hierin geeft de docent aan binnen welke termijn de kwaliteit van zijn onderwijs zal verbeteren. Op het niet halen van deze targets moet een sanctie staan. Op het niet halen van onderzoeksdoelstel-

lingen staan immers ook sancties. Aansluitend moeten deze docenten periodiek op hun voortgang worden gecontroleerd. Bovendien kan de faculteit door coaching en bijscholing de onderwijskwaliteiten van docenten verbeteren. Hiervoor kan de faculteit gebruikmaken van ervaren en goede docenten als coach van minder goed presterende docenten. Het kan niet zo zijn dat de faculteit hier de topkandidaten voor het bedrijfsleven en overheid opleidt, maar zelf de bestaande middelen zoals de vakevaluaties niet gebruikt om zijn personeel te verbeteren. Met al deze kennis moeten er toch ook binnen de faculteit verbeteringen aan te brengen zijn?

Volgens een aantal docenten wordt deze systematiek door de FEB reeds toegepast. Als het daadwerkelijk zo is, hoe kan het dan zijn dat er nog steeds docenten zijn die meerdere jaren achter elkaar slechte vakevaluaties krijgen en nog steeds aan de FEB doceren? Wellicht is er een beoordelingsinstrument, maar wordt het niet consequent toegepast. Optimalisering is dan noodzakelijk. Wellicht kan men ook een

FEB hebben een aanstelling met een tijdsbesteding die bestaat uit 40% onderzoek, 50% geven van onderwijs en 10% andere taken (zitting nemen in facultaire commissies etc.). Docent-onderzoekers dienen aan bepaalde normen te voldoen om hun onderzoekstijd te behouden. Voldoen ze ruimschoots aan de normen dan bestaat er de mogelijkheid dat hun onderzoekstijd wordt uitgebreid. Docent-onderzoekers die niet aan de normen voldoen moeten meer onderwijs gaan geven. Uitgaande van een gelijke waardering van onderwijs en onderzoek door docent-onderzoekers lijkt de oplossing dus eenvoudig: goede docenten mogen meer onderwijs gaan geven, en dit dus ten koste van onderzoek!

Jammer dat dit principe op twee problemen stuit. Ten eerste is er waarschijnlijk een positieve correlatie tussen het doen van goed onderzoek en het geven van goed onderwijs (argument Schram) zodat bepaalde docent-onderzoekers in de mangel worden genomen. Dit probleem, mocht deze mangel echt bestaan, is evenwel eenvoudig op te lossen: goede docent-onder-

Wat is een instrument waard, zonder dat iemand dit gebruikt?

soort van 'internal audit'-structuur invoeren, die het consequente gebruik van de bestaande kwaliteitssystemen overziet en waarborgt. Wat is een instrument waard, zonder dat iemand dit gebruikt? Schram gaf aan dat onderwijs en onderzoek geen concurrenten zijn en dat de weg tot succes een combinatie is van hoog kwalitatief onderzoek en onderwijs. De bovengenoemde systematiek kan eenvoudig worden uitgebreid om ook de onderzoekskwaliteiten van docenten te verbeteren. Hierbij willen wij benadrukken, dat het niet voldoende is om een kwaliteitssysteem in te voeren, maar het is tevens van zeer groot belang dat deze systematiek consequent wordt toegepast.

Complementair hieraan is het introduceren van een bonus/malus systeem voor onderwijs. Voor onderzoek bestaat dit al. Verreweg de meeste medewerkers van de

zoekers mogen extra tijd steken in de door hen meest geprefereerde bezigheid. Ten tweede is het jammergenoeg niet het geval dat docent-onderzoekers het geven van onderwijs en het doen van onderzoek gelijkelijk waarderen. De meesten van hen prefereren onderzoek. Niet alleen omdat hun interesse daar primair ligt maar ook omdat dat de manier is om vooruit te komen in de universitaire wereld. Promotie van universitair docent naar universitair hoofddocent of hoogleraar heeft vrijwel enkel te maken met goede publicaties en vrijwel niets met het geven van goed onderwijs. Het eerste is noodzakelijk en het tweede helpt ook nog een beetje. De meetbaarheid van goed onderzoek is overigens ook veel groter dan dat van goed onderwijs. Alle publicaties en het jaarlijkse onderzoeksrapport van het Onderzoeksinstituut van de FEB zijn openbaar. Met betrekking tot onderwijs kunnen wij ons op dit moment enkel verlaten op ➔

beperkt informatieve vakevaluaties die ook nog eens, en dat door toedoen van de Ondernemingsraad van de FEB, zelden openbaar gemaakt worden.

Hoe kan een bonus-malus systeem voor onderwijs dan worden geïntroduceerd? Een van de manieren is promotie van docenten veel meer te koppelen aan het geven van goed onderwijs. Om gepromoveerd te worden tot universitair hoofddocent of hoogleraar moet zowel het onderzoek als het onderwijs als goed bestempeld wor-

uiterste consequentie worden getrokken: ontslag wegens niet goed functioneren op een kerntaak.

Dit alles is enkel mogelijk als de kwaliteit van het onderwijs ook goed te meten is en daar bestaat een groot probleem. Zoals dat nu gaat met periodieke enquêtes onder studenten is de meetbaarheid beperkt. Niet alleen beïnvloedt de aantrekkelijkheid van het vak de score, moeilijke en in de ogen van studenten weinig zinvolle vakken hebben het mogelijk moeilijk om goed


tentamen of het laatste college, schriftelijk, worden uitgevoerd.

Zowel docenten als studenten die dit artikel lezen, zullen zich afvragen wat hierbij de rol van de student is. Het grootste deel van de kwaliteit van het onderwijs wordt uiteraard door docenten en de universitaire faciliteiten bepaald. Echter, wij vinden dat ook studenten een bijdrage kunnen leveren om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Laten wij beginnen met aanwezigheid, goede voorbereiding en actieve participatie tijdens hoor- en werkcolleges. Dat zal zeker een positief effect hebben op de motivatie van docenten. Ten tweede, vaak wordt in wandelgangen tussen studenten besproken dat zij met sommige vakken en/of docenten niet tevreden zijn. Echter, als men bij sommige vakken de lage respons op vakevaluaties ziet, kan men zich afvragen waarom de studenten niet de bestaande mogelijkheid van vakevaluaties uitputtend gebruiken om hun mening daarover te geven. Het is positief dat studenten kritisch zijn, maar dan moeten zij dit ook in vakevaluaties laten terugkomen. Tenslotte, het glas is halvol, niet halfleeg! Het is belangrijk om niet alleen de negatieve aspecten van onze faculteit en universiteit te bediscussiëren, maar ook de positieve aspecten: wij hebben in het algemeen goede docenten, de faciliteiten aan onze faculteit en universiteit zijn uitstekend (bijvoorbeeld computertoegang, VPN-aansluiting, collegezalen, en sportactiviteiten) en onze universiteit geniet in het bedrijfsleven en in overheidinstellingen een zeer hoog aanzien.

Studenten moeten niet alleen klagen.

den. Tegelijkertijd moeten slecht functionerende docenten daar ook iets van merken. Als na zorgvuldige afweging moet worden geconstateerd dat het onderwijs van een docent-onderzoeker niet op orde is dan moet dat een directe consequentie hebben. Zoals eerder betoogd zal het verminderen van de onderwijstijd ten gunste van de onderzoekstijd niet het gewenste effect hebben. Beter is de docent-onderzoeker dan te verplichten zelf onderwijs te gaan volgen om zijn onderwijs te verbeteren. Bij blijvende problemen moet de

te scoren, maar ook het feit dat studenten veel te weinig tijd in vakken stoppen, speelt een rol. Het onderwijs van een vak is niet goed te beoordelen voor een student die 50% of minder dan de benodigde tijd in het vak stopt. Een ander probleem is nog de beperkte respons op de onderwijs-evaluaties. De evaluatieresultaten worden door de lage en daarmee mogelijk selectieve respons niet serieus genomen. Dit probleem zal in de nabije toekomst hopelijk worden opgelost: het is de bedoeling dat onderwijs-evaluaties enkel nog tijdens het

Zoals in dit artikel is aangegeven, kan het onderwijs aan onze faculteit met een aantal aanpassingen en consequent gebruik van bestaande instrumenten aanzienlijk verbeterd worden. De FEB moet zich als een soort dienstverlener zien en de studenten moeten hun rol waarnemen als consument. Dus niet alleen maar klagen, maar eerlijk, consequent en proactief meedoen. Dat geldt niet alleen voor docenten maar dus ook voor studenten. Laten wij samen deze kans grijpen om de kwaliteit van het onderwijs aan onze faculteit te verbeteren! 



Ugur Özcan en Hans van Ophem

Bedenk jij de formule voor de toekomst?

Het financiële speelveld is complexer dan ooit. En het verandert nog elke dag. Dat vraagt om jong talent met een flexibele geest. Professionals die op basis van hun cijfermatige inzicht, kennis en gezond verstand, adviezen geven waar toekomstige generaties op kunnen bouwen. Waarmee bijvoorbeeld het pensioen van miljoenen Nederlanders optimaler wordt gefinancierd.

Junior investment consultants m/v

Mercer biedt je een werkplek waar dit kan. De sfeer is informeel en inhoudelijk. Terwijl je werkt binnen een internationale organisatie die staat voor financieel-strategische dienstverlening op het hoogste niveau. En er is ook alle ruimte voor jouw toekomst. Meer weten? Neem dan contact op met Danielle Raalte, 020-5419469 of Danielle.raalte@mercer.com

IT'S TIME TO CALL MERCER

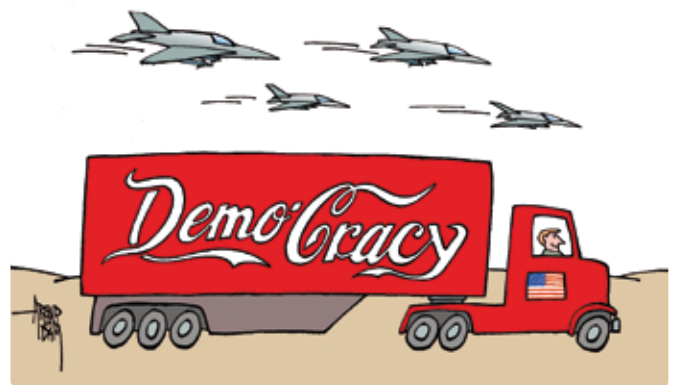
MERCER



MARSH MERCER KROLL
GUY CARPENTER OLIVER WYMAN

www.werkenbijmercer.nl

RETIREMENT • HEALTH & BENEFITS • INVESTMENT CONSULTING • HUMAN CAPITAL
AMSTELVEEN • ARNHEM • GRONINGEN • 's-HERTOGENBOSCH • ROTTERDAM



Heb je een technische opleiding op HBO- / WO niveau of aanverwant vakgebied (vooral bedrijfskunde) afgerond, maak dan een vliegende carrièrestart bij Logica. Logica biedt enthousiaste en ambitieuze starters de mogelijkheid deel te nemen aan diverse Masterclasses. Je loopbaan starten via een Masterclass is de aangewezen weg om je carrière van meet af aan een enorme boost te geven. Hier leg je een solide basis voor een voorspoedige carrière in de ICT. En het aardige van een internationale organisatie als Logica is dat je zelf in hoge mate sturing kunt geven aan de verdere loop van je carrière. Dus wat let je? Stap in bij Logica!

Kijk voor meer informatie op www.logica.nl/masterclass of stuur je C.V. naar recruitment.nl@logica.com.

Je wilt je carrière starten? Doe het meteen goed!





Alweer twee maanden geleden was het dan eindelijk zo ver, ik was bij Schiphol een vraaggesprek af aan het rondon dat het laatste obstakel vormde voor mijn periode in het buitenland: studeren aan Hofstra University, Hempstead, New York. Deze universiteit is gesticht door de welvarende zakenman William Hofstra in 1935 en deze William is de zoon van de Friese emigrant Sakee Hofstra, die Friesland in 1854 verruilde voor Amerika. Deze connectie met Nederland zie je dan ook op verschillende manieren terug, er is namelijk een wooncomplex genaamd the Netherlands, het Hofstra logo lijkt erg op de Nederlandse vlag, er is een kleine supermarkt op de campus genaamd Dutch Treats (ik heb daar nog geen Nederlands product kunnen ontdekken) en ze hebben binnenkort een Nederlandse dag. De drie belangrijkste redenen waarom ik uiteindelijk voor Hofstra gekozen heb, is omdat het dichtbij een grote stad ligt, het een campusuniversiteit is en de business school goed staat aangeschreven.

Zoals gezegd is de universiteit gevestigd in Hempstead (Long Island) en over die stad kunnen we kort zijn: deze stad staat namelijk niet echt goed bekend en behalve de universiteit en het treinstation heb je er weinig te zoeken, wat we dus ook niet doen. Het fijne is echter dat je met de trein in 30 minuten op Penn station in New York bent en je dus gelijk in hartje New York staat. We nemen deze trein dan ook minstens een keer per week om zo New York te ontdekken. Hier zijn we voorlopig nog niet klaar mee, want deze stad heeft zoveel te bieden (hierover later meer).

Aan deze universiteit studeren 12700 studenten en 4000 (waaronder drie studen-

ten van de UvA) wonen op de campus zelf. Op deze campus is alles te vinden, een sportcentrum waar je gratis kan sporten, voetbal-, lacrosse-, en tennisvelden, een basketballstadion, een zwembad, een American Football stadion dat plaats biedt aan 13000 mensen, eetgelegenheden, een supermarkt en nog veel meer. Het "campusleven" bevat dan ook erg goed, alle faciliteiten zijn

aanwezig en het is een aparte ervaring om met zoveel mensen op een campus te leven die genoeg afleiding biedt. Een klein nadeel is echter dat ik, samen met een andere student van de FEB, geplaast ben in een triple room i.p.v. een double room. Dit betekent dat ik een kleine kamer (ongeveer 20 m²) deel met twee andere personen en je daar per semester maar liefst 3000 dollar voor betaalt. Aangezien "spring semester" krap vier maanden duurt is dat 750 dollar per maand. Tel hier nog 34000 dollar voor een jaar studeren aan Hofstra University bij op en je ziet dat studeren in Amerika duur is, erg duur. Aangezien ik alleen de huisvesting hoeft te betalen en ik optimaal kan profiteren van de voorzieningen hoor je mij niet klagen.

Ik volg op Hofstra vier vakken, namelijk New Business Ventures, Business Policy & Strategy, International Strategic Management en Psychology. Het niveau per vak verschilt, maar over het algemeen kan ik stellen dat het niveau toch wel wat lager ligt dan wat ik gewend ben op de UvA. Af en toe sta ik echt versteld van wat er hier gebeurt, bijvoorbeeld het toekennen van punten als je een vraag beantwoordt of een goed voorbeeld kan geven tijdens college. Of het geven van een tentamen waarvan je de 70 multiple choice vragen van tevoren kunt inzien en waar de leraar zelfs de antwoorden al van geeft in de les. Deze universiteit is echter niet behoudend in de manier van lesgeven en zo is bijvoorbeeld bij twee vakken mijn cijfer afhankelijk van de resultaten behaald in het spelen van een simulatiegame. Verder staan er in de meeste lokalen laptops voor elke student klaar, die je zou kunnen gebruiken om aantekeningen te maken voor de sheets of voor het bijhouden van je Facebook (wat velen

doen) en beschikt Hofstra over een trading room. In oktober wordt trouwens het laatste (en in totaal derde) presidentiële debat tijdens de presidentsverkiezingen gehouden op Hofstra, helaas ben ik dan al weer terug in Nederland.

Naast de tijd op de campus probeer ik natuurlijk zoveel mogelijk naar New York te gaan en tot nu toe gebeurt dat ook wel elke week. Van iedereen die er geweest is hoor je dat ze het een geweldige stad vinden en ik sluit mij bij deze mensen aan. Deze stad is veruit de grootste stad van Amerika (8,2 miljoen inwoners, de nummer twee Los Angeles telt er 'maar' 3,8 miljoen) en alles is hier ook gewoon groter. Overal zie je veel mensen lopen, Starbucks beker in de hand, en dat in een snel tempo, aangezien iedereen hier haast heeft. De keuken van bijna elk land is vertegenwoordigd door het grote aantal restaurants en het uitgaansleven is hier fantastisch. Het grote aantal winkels en de alsmar gunstiger wordende dollar maakt deze stad tot een heus shopparadijs, alleen al in het grootste warenhuis ter wereld (Macy's) kan je uren doorbrengen. Tel daar alle grote toeristische attracties bij op (bij jullie allen bekend) en je kan concluderen dat ik hier nog lang niet uitgekeken ben.



Kortom, ik ben erg blij dat ik de mogelijkheid heb gekregen om voor vijf maanden in Amerika te studeren. Je leert het land en de mensen beter begrijpen en steeds beter waarderen (alhoewel de "ignorance" van de Amerikanen je soms hoofdschuddend doet opkijken wanneer je dingen hoort als "What is the main city of Amsterdam", "You speak German over there right?"). Ook denken ze dat echt iedereen in Amsterdam elke dag wiet rookt). New York is fantastisch en mocht je nog een weekendje vrij zijn of wil je studeren in of vlakbij een grote stad, kan ik je New York City zeker aanraden! ☺

Juriaan Klomp is 21 jaar. Hij is vierdejaarsstudent en volgt de Master Accountancy & Control.

Onze visie

op een glanzende loopbaan

Vanuit dit pand handelen onze Traders wereldwijd op vrijwel alle internationale optiebeurzen. Spannend werk, want Traders vormen de tegenpartij voor beleggers op de beurs. Onze Traders hebben diverse achtergronden en nationaliteiten. Wat zij gemeenschappelijk hebben is hun superieure rekenvaardigheid, stressbestendigheid en besluitvaardigheid. Daarnaast dragen zij veel verantwoordelijkheid. Hoe ga je daarmee om? Dat leer je tijdens de interne opleiding van 4 tot 5 weken. Daarnaast moet je een aantal eigenschappen hebben die niet aan te leren zijn: een competitieve geest, een resultaatgerichte instelling en een heel goed analytisch inzicht. Wij zoeken Traders: initiatiefrijke academici met een excellent cijfermatig inzicht – relevante werkervaring is niet vereist. We verwachten een grote zelfwerkzaamheid want je blijft leren gedurende je loopbaan binnen Optiver. Je moet hier zelf veel tijd en energie in

steken maar er staat ook veel tegenover: Optiver biedt je de kans om jezelf te ontplooiën binnen een professionele, internationale handelsorganisatie. Heb jij een sterke drive om te winnen en ben je niet bang om verantwoordelijkheid te dragen? Ga naar www.optiver.com voor meer informatie over de vacatures en om te solliciteren.

Optiver is één van de snelst groeiende en meest succesvolle handelshuizen in Europa. Wereldwijd zijn wij actief in de handel van opties, aandelen en futures en zijn we gespecialiseerd in de arbitrage van financiële producten voor eigen rekening en risico. Met kantoren in 's werelds belangrijkste financiële centra Amsterdam, Chicago en Sydney handelen wij op beurzen wereldwijd, 24 uur per dag.



Optiver, Sanneke Franken (Recruiter Trading), De Ruyterkade 112, 1011 AB Amsterdam, T 020 - 531 9000

Optiver zoekt Traders





FEB Flits

Ondernemingsplan Copyright Content Filter winnaar TomTom Innovation Award 2007

Vier Masterstudenten van het mastervak International Entrepreneurship hebben de TomTom Innovation Award 2007 gewonnen met hun ondernemingsplan Copyright Content Filter, dat is gebaseerd op onderzoek van dr. Harro Stokman van het UvA Instituut voor Informatica. De prijs, een geldbedrag van 5000 euro, wordt jaarlijks uitgereikt in de SPACE Venture Launch Competition.

Het winnende studententeam, bestaande uit A.R. Advany van het FNWI, P. Goranova en I. Levine, beiden International student bij FEB, en G. van de Vuurst (FEB) lieten met hun ondernemingsplan 60 andere studenten (of: 15 teams) achter zich. Met het prijzengeld zullen de studenten hun plan verder kunnen uitwerken.

De masterstudenten werkten samen met dr. Harro Stokman van het Instituut voor Informatica. Stokman ontwikkelde software waarmee copyright op multimediacontent kan worden herkend. Harro Stokman won eerder de Science Park Amsterdam Nieuwe Ideeën Prijs 2007, waarbij onderzoekers worden uitgenodigd om nieuwe toepassingen te bedenken, die zijn gebaseerd op hun onderzoek.

Najaar 2007 werden onderzoekers uit het Science Park Amsterdam uitgenodigd om hun onderzoek in te sturen voor de Venture Launch Competition van het Science Park Amsterdam Center for Entrepreneurship (SPACE). Voor een selectie uit de ingezonden onderzoeken zijn ondernemingsplannen geschreven door studenten teams van het mastervak International Entrepreneurship in samenwerking met de onderzoeker. De TomTom Innovation Award werd mogelijk gemaakt door Peter-Frans Pauwels, medeoprichter en CTO, en Alexander Ribbink, TomTom COO. Beiden studeerden economie aan de Universiteit van Amsterdam. De Venture Launch Competition wordt vanaf nu jaarlijks georganiseerd. SPACE is gelieerd aan het Amsterdam Center for Entrepreneurship (ACE) onder leiding van Prof. dr. Mirjam van Praag.



Start fiscaal "double degree" programma

Voor getalenteerde studenten wordt aan de Amsterdam Business School een geïntegreerd fiscaal programma aangeboden dat leidt tot een dubbele master, zowel van de opleiding Fiscale Economie als van Fiscaal Recht.

De combinatie van (Fiscale) Economie en Rechten is zeer aantrekkelijk. De fiscale theorie, maar ook de fiscale praktijk, kent zowel een sterke economische als een sterke juridische dimensie. Een dergelijke "all round" fiscalist is in het bedrijfsleven, de advieswereld en ook bij de overheid dan ook zeer gevraagd.

Nominaal bedraagt dit dubbel-programma circa 360 studiepunten. Voor de getalenteerde studenten die in de plaats van de standaard 60 studiepunten per jaar circa 90 studiepunten behalen, is het mogelijk het dubbel-programma in ongeveer 4 studiejaren te voltooien. Al met al resulteert het dubbel-programma in een fiscale double degree, of zoals ook veelal in Nederland genoemd zowel een "Mr" als in een "Drs"-titel.

Huisvesting faculteit

Het College van Bestuur (CvB) heeft het nieuwe gebouw M aan de Plantage Muidergracht aangeboden aan de faculteit om de groei van de FEB in goede banen te kunnen leiden. De gehele Amsterdam Business School met uitzondering van de Finance group en Amsterdam Center for Law and Economics verhuist naar het M-gebouw. Gezien de verschillende aanpassingen die nog nodig zijn in het gebouw zal op zijn vroegst eind juni 2008 verhuisd kunnen worden.

Nieuwe impuls voor ondernemerschapsonderwijs

De vier Amsterdamse instellingen in het hoger onderwijs (Universiteit van Amsterdam, Hogeschool van Amsterdam, Vrije Universiteit en Hogeschool Inholland) gaan de krachten bundelen op het gebied van ondernemerschapsonderwijs. Samen met de Gemeente Amsterdam, de Kamer van Koophandel Amsterdam, de Kenniskring Amsterdam, Jong MKB-Nederland en vele ondernemende bedrijven waaronder Fortis en KPMG is CASE, het Centrum van Amsterdamse Scholen voor Entrepreneurship, opgestart. Het penvoerderschap is in handen van het Amsterdam Center for Entrepreneurship (ACE) van de Universiteit van Amsterdam. CASE gaat 1 april voor ten minste vier jaar van start met een totaal budget van meer dan 6 miljoen euro, onder andere afkomstig uit de Subsidieregeling Ondernemerschap en Onderwijs 2007 van het Ministerie van Economische Zaken.

De Amsterdamse hogeronderwijsinstellingen willen met CASE van Amsterdam een ondernemender stad maken door ondernemend onderwijs aan te bieden en daarmee ondernemende mensen te stimuleren en naar de stad te trekken. De missie van CASE is om vanuit het hoger onderwijs in nauwe samenwerking met externe partijen het ondernemingsklimaat in de regio Amsterdam te versterken. CASE richt zich op vier werkgebieden die nauw met elkaar samenhangen: vernieuwing in het onderwijsaanbod in zeer brede zin, de opbouw van netwerken van studenten, ondernemers, docenten en wetenschappers, het geven van een kwaliteitsimpuls aan onderwijs en onderzoek en het vergroten van toegankelijkheid en transparantie van onderwijs en onderzoek.

Binnen vier jaar zal CASE zelfstandig functioneren. Het streven is dat CASE binnen tien jaar ook internationaal toonaangevend zal zijn. Het centrum gaat zich profileren als creatief, eigenzinnig en gericht op de praktijk: voor vorm en inhoud van het onderwijs zullen - samen met ondernemers - nieuwe concepten en ideeën worden ingezet samen met ondernemers. Een *launching event* voor het nieuwe centrum staat gepland voor mei/juni van dit jaar.

Samenwerking met universiteiten in India



Prof. Allan Hodgson, directeur van de Amsterdam Business School en Prof. Cars Hommes, vice-directeur van de Amsterdam School of Economics en hoofd van de afdeling Kwantitatieve Economie, hebben onlangs een bezoek gebracht aan verschillende prestigieuze universiteiten in India om het netwerk uit te breiden en de FEB en de UvA in India op de kaart te zetten. De bijeenkomsten waren zeer productief en er is een basis gelegd voor samenwerkingsverbanden op de lange termijn met enkele gerenommeerde instituten. Er zijn afspraken gemaakt op het gebied van uitwisselingsprogramma's voor de bachelor-, master- en PhD-studenten en samenwerking op onderzoeksgebied. Verwacht wordt verder dat deze afspraken in de toekomst meer studenten uit India zal aantrekken voor de BSc-, MSc- en MIF-/MBA-programma's.

Op dit moment wordt gewerkt aan het opstellen van alle overeenkomsten met de onderstaande universiteiten:

- University of Delhi, Delhi School of Economics
- Indian Statistical Institute
- Indian Institute of Management (IIM), Lucknow and Noida Campus in Delhi
- Management Development Institute Gurgaon (MDI), New Delhi
- University of Mumbai, Department of Economics
- Welingkar Institute of Management Development & Research India, Mumbai
- Indira Gandhi Institute of Development Research, Mumbai
- IIM Kolkata
- Institute for Financial Management and Research, Chennai
- IIM Bangalore

‘Bijstand’ in de Verenigde Staten

Tekst: Petra Bax

Er is veel te doen rondom sociale zekerheid in de Verenigde Staten (VS). De gezondheidszorg is niet goed geregeld en er bestaat behoorlijk wat scepticisme over de herstructureringsplannen van president Bush. Bovendien is er filmmaker Michael Moore, die in zijn documentaires op een scherpe manier de zwakke punten van de regering aan de kaak stelt. Recentelijk bracht hij de documentaire ‘Sicko’ uit, waarin hij een kritisch oordeel velt over de gezondheidszorg in de VS. In dit artikel wordt specifiek gekeken naar de bijstandsuitkeringen aangezien deze de essentie vormen van de sociale zekerheid in de VS. Er wordt gekeken naar de huidige indeling van het bijstandsbeleid, waar het aan schort en hoe de effectiviteit ervan verbeterd kan worden.

Hoe is het sociale stelsel van de VS georganiseerd?

Door de grote depressie in de jaren dertig ontstond een economische crisis. Om dit in de toekomst te voorkomen, werd de “Security Act” in het leven geroepen. In 1935 werd deze “Act” aangenomen als wet¹. Het sociale zekerheidsstelsel zoals beschreven in de ‘Security Act’ bestaat uit verschillende onderdelen waarvan de bijstandsuitkeringen het belangrijkste onderdeel vormen. Onder president Clinton werd in 1996 een verandering doorgevoerd in de sociale zekerheid waardoor er een limiet kwam te staan op de duur van de te ontvangen bijstand, de zogenaamde Temporary Aid to Needy Families (TANF). Een Amerikaans staatsburger kan in zijn of haar leven maximaal vijf jaar bijstand ontvangen¹ en in sommige staten zelfs minder². Onder deze wet werd vervolgens het “Welfare to Work” programma in het leven geroepen. Dit houdt in dat iedereen die in

de TANF zit binnen twee jaar weer aan het werk moet of het programma moet verlaten³.

Hoewel er na de invoer van de TANF een aanzienlijke daling is waar te nemen in het aantal bijstandsgerechtigden, van 12 miljoen in 1996 naar 6.8 miljoen in 1999, valt nog te bezien of dat helemaal te danken is aan de invoer van de wet. Dit viel namelijk samen met een opbloeiende conjunctuur, waardoor er ook meer werkgelegenheid was. Tegenstanders van de hervorming zijn bang dat als het economisch gezien minder goed gaat er een sociale ramp zal geschieden⁴. Een voordeel dat sommigen zien in het programma is dat de structurele werkloosheid zal verdwijnen⁵. Daarnaast zijn de voorzieningen voor de bijstandontvangers wel verbeterd door het vaste budget dat de staten ieder jaar toegewezen krijgen door de regering. Maar zoals het systeem nu in elkaar zit zal het budget

dat per staat wordt toegewezen niet hoger worden als het aantal bijstandsgerechtigden stijgt. In reactie hierop zullen de staten reserves opbouwen zodat ze een stijging in het aantal bijstandsgerechtigden kunnen ondervangen. Een nadeel hiervan is dat de mensen die recht hebben op bijstand geen aanspraak kunnen maken op de services die beschikbaar zijn, omdat het geld achter de hand wordt gehouden. Bovendien kan een staat gekort worden op het te ontvangen TANF budget omdat ze door het willen opbouwen van reserves minder uitgeven dan ze ontvangen hebben⁶. Daarnaast geeft iedere staat zijn eigen invulling aan het TANF programma. In California kan het daarom anders geregeld zijn dan in Texas. Het Journal of Poverty wijdde in 2005 een artikel aan hoe TANF geregeld is in Mississippi en kwamen tot de conclusie dat de staat faalt in het succesvol terugbrengen van het aantal bijstandsgerechtigden⁶.

Het programma biedt wel enkele basis services aan. Zo zet het bijstandsonvangers bijvoorbeeld wel aan om actief onderzoek te gaan naar een baan. Het biedt echter weinig uitkomsten als je als bijstandontvanger lichamelijk gezien niet kan werken. Zoals eerder genoemd kan iemand in totaal vijf jaar in de bijstand zitten: zijn deze jaren “op” en is degene compleet gezond en niet gepensioneerd dan is degene compleet afhankelijk van zichzelf, familie en

vrienden⁸. En als alleenstaande moeder met vier kinderen is dat niet altijd even gemakkelijk.

Verhalen uit de praktijk

Uit onderzoek van Loprest⁷ is gebleken dat vrouwelijke bijstanduitstromers gemiddeld 6,60 dollar per uur verdienen, een derde moet besparen op voedsel, 38% problemen had met de betaling van schulden en 30% binnen twee jaar tijd weer in de bijstand zat³. De arbeidsmarkt ziet er dus niet echt goed uit voor uitstromers en de meeste baantjes betalen niet genoeg om een heel gezin te onderhouden.

Ook is het zo dat als iemand de bijstand verlaat, deze vaak ook geen ondersteuning meer ontvangt in de vorm van voedselbonnen of medische voorzieningen gezondheidszorg. In het onderzoek van Seccombe⁸ wordt het verhaal beschreven van een vrouw die verpleegkunde studeert. In de

het voor ouders vaak interessanter om in de bijstand te blijven. Sommigen zien het gewillig verblijven in de bijstand als pure luiheid, bijvoorbeeld mensen die aan de drugs zitten, kinderen blijven krijgen om meer geld en voedselbonnen van de staat te ontvangen. Maar als je in de bijstand beter af bent, dan wil jij daar toch ook blijven?⁸ Dit blijkt ook uit een onderzoek dat is uitgevoerd door de Department of Workforce Development van Wisconsin. Maar liefst 29% van de ondervraagden die in de bijstand hebben gezeten verkondigen dat het beter was toen ze nog in de bijstand zaten². En dit werkt misbruik van de bijstand alleen maar in de hand.

Maar ook in Nederland loopt het niet altijd van een leien dakje. Bij ons zijn bijstandgerechtigden verplicht banen aan te nemen die zij aangeboden krijgen. Vaak verdient iemand hierbij niet meer dan de bijstandsuitkering. En vind je het baantje niet leuk


Als alleenstaande moeder met vier kinderen is dat niet altijd even gemakkelijk.

zomer wil ze graag werken, omdat er dan geen lessen zijn en dan het geleerde direct in de praktijk kan toepassen. Maar ze kan niet werken omdat ze anders haar medische ondersteuning van de staat verliest en niet eens genoeg verdient met 20-30 uur werken om haar rekeningen te kunnen betalen.

Deze gang van zaken moeten toch eigenlijk niet kunnen? En eigenlijk zit het hele sociale zekerheid systeem heel scheef in elkaar. De overheid wil mensen stimuleren om aan het werk te gaan, maar als ze dat vervolgens doen dan bestaat er de kans dat ze gekort worden op hun uitkering en ze er misschien zelfs wel minder bedeed vanaf komen dan als ze wel gewoon in de bijstand zitten. Vooral ouders met kinderen vormen een risicogroep, omdat ook zij gekort worden op bijvoorbeeld medische zorg en andere sociale services. Daarom is

dat aangeboden wordt, dan heb je pech want dan volgt er een sanctie, bijvoorbeeld gekort worden op de bijstandsuitkering. Veel bijstandsontvangers klagen hier verder niet over omdat ze bang zijn hun uitkering te verliezen, ookal doen ze werk dat ze niet leuk vinden, beneden hun niveau ligt of waarvoor ze soms helemaal geen loon ontvangen⁵.

Mensen in de bijstand moeten klaargestoomd worden om te herintegreren, maar aan de andere kant moet deze herintegratie niet direct betekenen dat de uitstromers terug bij af zijn, door ze direct te korten. En zoals in de VS er vanuit te gaan dat ze het in één keer zelf kunnen. Want zo is de situatie nu wel voor veel bijstandontvangers in de VS. Alleenstaande vrouwen moeten hun kinderen opvoeden en zorgen dat er geld in het laadje terecht komt. Het loon dat ze ontvangen is vaak het minimum of iets

daarboven, maar het houdt niet over. Alles moet ervan betaald worden: verzekeringen, schoolgeld, huur, eten, etc. Het blijft een aandachtspunt voor de Amerikaanse overheid om te zorgen dat meer Amerikaanse bijstandontvangers en in het bijzonder alleenstaande ouders met kinderen niet op de armoedegrens moeten leven. 

Petra Bax is 23 jaar en student premaster Business Studies.

Petra Bax schrijft dit artikel op eigen titel. Haar mening hoeft niet overeen te komen met die van Rostra Economica.

Referenties

- (1) Social Security (2008). Homepage (www.social-security.com), 6 maart 2008
- (2) Nicaise, I. (2000). Hoger instituut voor de arbeid Katholieke Universiteit Leuven. Colloquium "Werk voor iedereen? Duurzame integratie van zwakke groepen op de arbeidsmarkt".
- (3) Wikipedia (2008). Homepage (http://en.wikipedia.org/wiki/Temporary_Assistance_for_Needy_Families), 6 maart 2008
- (4) Louisiana house of representatives (issue brief on the TANF program en unobligated tanf funds), 11 december 2000
- (5) Landelijk Steunpunt Vrouwen en de Bijstand (www.bijstandsvrouwen.nl), 21 maart 2008.
- (6) Innovations on Social, Political and Economic Inequalities (2005). Journal of Poverty, volume 9, 1. (AUTEUR ONBEKEND)
- (7) Loprest, P. (2001). How Are Families Who Left Welfare Doing over Time? A Comparison of Two Cohorts of Welfare Leavers. FRBNY Economic Policy Review / September 2001
- (8) Seccombe, K., James, D., Battle Walters, K. (1998). They Think You Ain't Much of Nothing: The Social Construction of the Welfare Mother. Journal of Marriage and the Family, 60, (4), 849-865.
- (9) Innovations on Social, Political and Economic Inequalities (2005). Journal of Poverty, volume 9, 1. (AUTEUR ONBEKEND)



De Vereniging Studenten Actuarial en Econometrie & Operationele Research (VSAE) werd in 1963 opgericht en richt zich sindsdien op alle kwantitatief economisch geïnteresseerde studenten aan de Universiteit van Amsterdam. Inmiddels is de VSAE de toonaangevende studievereniging op haar vakgebied en de grootste in haar soort. Wij streven er naar om onze leden op verschillende manieren van dienst te zijn.

Op inhoudelijk gebied zet de vereniging zich in door de organisatie van studiegerelateerde projecten zoals congresdagen, symposia en studiereizen. Naast de mogelijkheid tot deelname aan onze projecten bieden we via het actief lidmaatschap studenten de mogelijkheid ervaring op te doen op het gebied van organisatie en bestuur.

Op 15 maart bestond de vereniging 45 jaar en dit is uiteraard goed gevierd! Een hele week werd gevuld met leuke, leerzame, inspannende en ontspannende activiteiten. De officiële opening door Leo van Wijk, oud KLM-topman én econometrist, en een gala in een prachtig landhuis waren zeker hoogtepunten van deze prachtige week. Maar ook het pokertoernooi met professionele dealers, het actieve ledendiner en het alumnidiner zijn noemenswaardig. Voor april staan de Econometric Game, een prestigieus econometrisch kampioenschap, en het International Study Project naar Mexico City op het programma.

Wanneer je vragen hebt over de vereniging of wilt deelnemen in de organisatie van één van onze activiteiten, dan nodigen we je van harte uit voor een nadere kennismaking.

Studievereniging VSAE

Roetersstraat 11, C6.06
1018 WB Amsterdam
e-mail: info@vsae.nl
tel. 020-525 4134
www.vsae.nl

VSAE agenda voor de komende periode:

| | |
|--------------|--|
| 7 & 8 april: | Econometric Game |
| 10-20 april: | International Study Project: Mexico City |
| 22 april: | Maandelijkse borrel april |
| 20 mei: | Maandelijkse borrel mei |



McKinsey, ABN AMRO en internationale banken in Londen.... Klinkt dit jou allemaal goed in de oren? Geef je dan op voor één van de projecten van de FSA die weer op de agenda staan voor de aankomende maanden!

Corporate Days

Van 6 mei tot en met 22 mei dit jaar kunnen studenten die geïnteresseerd zijn in finance en controlling zich opgeven voor de Corporate Days. Tijdens de in-house dagen zullen we vier toonaangevende internationale bedrijven bezoeken (ABN-AMRO, Atos, APG, TNT).

Aan de hand van een bedrijfspresentatie, een case en een afsluitende borrel maken de deelnemers in een ongedwongen sfeer kennis met de bedrijven. Daarnaast maak je het beroep van dichtbij mee. Je zult al snel zien dat er bij finance en controlling meer komt kijken dan alleen cijfermatig inzicht. Ook de kenmerken initiatief, afwisseling en advisering van het management zijn binnen deze sector van toepassing.

Is je interesse gewekt en volg je een academische opleiding? Meld je dan aan door een e-mail te sturen naar corporatedays@fsa.nl of neem een kijkje op de website: www.corporatedays.nl

Mastercourse McKinsey

Op 7 mei 2008 zal McKinsey een mastercourse verzorgen over 'Valuation'. Deze mastercourse zal verzorgd worden door André Annema, Director Corporate Finance bij McKinsey. Wil jij meer weten over dit thema, heb je financiële interesse of interesse in McKinsey? Kom dan naar de mastercourse!

Datum: **Woensdag 7 mei 2008**

Tijd: 16:00-17:30

Locatie: Symposionzaal UvA (achterin de Agora)

Website: www.fsamastercourse.nl

London Banking Tour

'Be an Investment Banker for one week!'

Geïnteresseerd in de wereld van Investment Banking? Geef je dan op voor de London Banking Tour, waar je gedurende een week de kans krijgt om kennis te maken met tien internationale investment banks in Londen. Meer weten? Neem een kijkje op de website: www.londonbankingtour.nl en meld je snel aan vóór 8 juni!

<On the pursuit of professionalism>



We view professionalism as the product of excellent abilities and execution. We pride ourselves on it in everything we do. Being professional is about setting the highest standards of performance and wanting to excel. If you have the same standards, we would like to hear from you.

For our Analyst Program, NIBC is looking for university graduates who share our pursuit of professionalism. Personal and professional development are the key-elements of the Program: in-company training in co-operation with the Amsterdam Institute of Finance; working side-by-side with professionals at all levels and in every financial discipline is part of learning on the job.

We employ top talent from diverse university backgrounds, ranging from economics and business administration, to law and technology. If you have just graduated, with above-average grades, and think you belong to that exceptional class of top talent, apply today. Joining NIBC's Analyst Program might be the most important career decision you ever make!

We offer a highly competitive compensation package with a significant variable component. Additionally, you also benefit in the company's future growth by participating in a long-term incentive plan. Want to know more? Surf to www.careeratnibc.com.



THE MERCHANT BANK OF CHOICE

Interested? Please contact us: NIBC Human Resources, **Fleur Groeneveld**, +31 (0)70 342 55 52, recruitment@nibc.com. For further information see www.careeratnibc.com. NIBC is a North West European Merchant Bank of Dutch origins with worldwide activities. We are entrepreneurial in a way that is always in keeping with our clients' best interests. We believe ambition, teamwork, and professionalism are important assets in everything we do. NIBC N.V. Carnegieplein 4, 2517 KJ Den Haag.

THE HAGUE • LONDON • BRUSSELS • FRANKFURT • NEW YORK • SINGAPORE • WWW.NIBC.COM

Wie internationale beoordelingen leest over Nederlandse universiteiten krijgt een redelijk positief beeld. Meest in het oog springend is dat Nederlandse wetenschappers hoog staan aangeschreven met naar verhouding hoog geciteerd onderzoek. De OECD concludeert dan ook dat Nederland alleen de Angelsaksische landen voor hoeft te laten gaan (OECD, 2007).

Deze positieve evaluatie vereist nadrukkelijk een aantal kwalificaties. De belangrijkste is dat we het relatief goed doen in activiteiten die onderhevig zijn aan directe internationale concurrentie – dit betreft het pure academische onderzoek. Waar

worden eigenlijk aan hun lot overgelaten. In ruil daarvoor hoeven zij – de studenten – ook geen *commitment* te tonen. Hoe anders valt te verklaren dat studenten vier tentamenkansen per jaar hebben waar ze geheel willekeurig al of niet gebruik van kunnen maken? Als het onderwijs werkelijk serieus werd genomen dan zou aan deze vrijheid blijheid meteen een eind worden gemaakt. De hoge uitval van studenten is hiermee dus makkelijk te verklaren. Ten ene malen ontbreekt de *peer pressure* en organisatorische inbedding van het onderwijs die gezamenlijk een context verschaffen waarin studiesucces tot hoogste goed wordt verheven.

Internationaal onderzoek laat zien dat een bredere en meer diverse achtergrond van studenten leidt tot meer ondernemend gedrag. Tegelijkertijd leidt het silosysteem ook tot een wetenschappelijke staf die bijna niet ‘uit zijn eigen silo komt’, en dus weinig gelegenheid heeft voor een creatieve uitwisseling van ideeën. Er is dus een extreem grote homogeniteit ingebouwd in het Nederlandse onderwijssysteem die haaks staat op de meerdimensionale uitdagingen waar de moderne en dynamische kenniseconomie om vraagt.

En concurrentie?

Kwaliteit komt er alleen maar als men concurreert. Universiteiten moeten zich echt gaan profileren. Het creëren van concurrentie tussen instellingen van hoger onderwijs is hiertoe een belangrijk instrument. Dit zet een grote rem op de in dit land onuitroeibare drang om samenwerking af te dwingen. In het hoger onderwijs is dit in principe niet gewenst op gebieden waar een overvloed aan studenten en middelen beschikbaar is. Concurrentie moet een kans krijgen waar mogelijk. En dan hebben we het over onze faculteit, en de noodzaak dat wij er in slagen een top business school te worden. Wat nodig is, is bestuurlijke slagkracht. Een moeizame samenwerking tussen allerlei bestaande instellingen is niet vruchtbaar. Ook moet worden onderkend dat er niets mis mee is om concurrentie te doen ontstaan op de Amsterdamse ‘markt van top business scholen’. Juist op het punt van *business education* is het vaak zo dat op de echt succesvolle plaatsen concurrenten min of meer naast elkaar staan, vergelijk IESE en ESADE in Barcelona (twee van de top zes business scholen in Europa), MIT en Harvard in Boston, Stanford en UC Berkeley in San Francisco, Duke University en de University of North Carolina in Chapel Hill/Durham, Kellogg en University of Chicago in Chicago, Stern NYU en Columbia in New York, etc. etc. De maakbaarheid van de samenleving waar de bestuurlijke elite meestal vanuit gaat is dus beperkt. En dit geldt ook voor toponderwijs.... Faciliteren, ruimte geven en dus loslaten, moet het devies zijn.

Arnoud W. A. Boot

Bron

OECD, 2007, *Thematic Review of Tertiary Education: The Netherlands*



Doen Nederlandse universiteiten het goed?

we het als hoger onderwijs slecht doen, of althans veel beter kunnen doen, is in activiteiten die vooralsnog niet onderhevig zijn aan internationale concurrentie, met name de kwaliteit en toegevoegde waarde van onderwijs en lokale *spin-offs*. Dit is precies een omgekeerde zorg dan wat normaliter naar buiten komt. Kranten staan namelijk vol van mogelijke bedreigingen voor die activiteiten die wél internationaal moeten concurreren. Bijna altijd gaat dit over onderzoek en de mogelijke *brain drain* van Nederlandse onderzoekers. Maar waar we door gebrek aan concurrentie falen is in het aanbieden van hoge kwaliteit onderwijs en in het vormgeven en uitvoeren van allerlei activiteiten die de toegevoegde waarde van universiteiten en hogescholen voor de lokale economie optimaliseren.

De consequenties van deze achterblijvende kwaliteit van het onderwijs liggen ook aan de wortel van de grote uitval onder studenten. Er is een soort vrijblijvende mentaliteit gecreëerd en wel aan alle kanten. De wetenschappelijke staf wordt niet, of volstrekt onvoldoende, afgerekend op de kwaliteit van het onderwijs en studenten

En het silosysteem?

Daarnaast speelt de onhoudbaarheid van het Nederlandse silosysteem. Studenten worden gedwongen zeer vroeg keuzes te maken. Als je naar het Nederlandse model kijkt zou je denken dat het onmogelijk is om jurist te worden als je niet vanaf de eerste seconde van de universitaire studentenloopbaan je hierin specialiseert. Op dit punt ligt in mijn ogen een van de belangrijkste tekortkomingen van Nederlandse universiteiten. Het silosysteem belemmert creativiteit en leidt tot verstarring. Verstarring ontstaat vaak in de meest letterlijke zin. Silo's stellen insiders in staat hun bestaande positie te beschermen. In het geval van bijna elke universitaire studie leidt de silogedachte tot gesloten onderwijsprogramma's met weinig keuzevrijheid waarin insiders hun huidige positie (en vaak ook achterhaalde cursussen) kunnen blijven aanbieden zonder dat men met de neus op de feiten wordt gedrukt. Inderdaad, vernieuwing en concurrentie worden daarmee vaak onmogelijk gemaakt. De studenten worden gedwongen via een en dezelfde weg ‘naar Rome te gaan’, en dat terwijl er vele wegen naar Rome zijn.

Bijzonder deskundig



Heb jij de juiste kwaliteiten voor Ernst & Young?

Dit is Hayat Taha, accountant bij Ernst & Young. Bij het inparkeren kan ze soms per ongeluk iets over het hoofd zien. Maar gelukkig is ze wel zeer nauwkeurig en deskundig in de advisering van onze klanten. Wij zijn op zoek naar meer mensen zoals Hayat. Deskundige en enthousiaste collega's die het beste uit zichzelf willen halen. Heb jij ook bijzondere kwaliteiten? Kijk dan voor vacatures en meer informatie op www.ey.nl/carriere.



of weet **jij***
een leukere
plek om
binnen te
lopen?

Financial Traineeships
www.werkenbijpwc.nl

Assurance • Tax • Advisory

*connectedthinking

PRICEWATERHOUSECOOPERS 